

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2016-2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Milan Kotouč

**Ochrana státní hranice po případném kolapsu
Schengenského prostoru a EU**

Praha 2017

Vedoucí bakalářské práce:

Doc. PhDr. Petr Sak, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2016-2017

BACHELOR THESIS

Milan Kotouč

**State border protection after possible collapse of
Schengen zone and the European Union**

Prague 2017

The Bachelor Thesis Supervisor:

Doc. PhDr. Petr Sak, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů. Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autora

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce Doc. PhDr. Petru Sakovi, CSc., za trpělivost a pomoc při jejím vzniku, dále děkuji ing. por. Miroslavu Lidinskému, bývalému pohraničnímu policistovi a příslušníku jednotky vojenské police SOG, za zapůjčení materiálů, své učitelce afrikánštiny Zuzaně Maritz za trpělivost při výuce jazyka, který mi pomohl při poznávání Afriky, a jejímu otci Petru Hankovi, autoru knihy Paměť slona, který jako profesionální lovec vedl mé první kroky v jižní Africe.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou bezpečnostních rizik spojených se státními hranicemi České republiky. Krátce nastiňuje historický vývoj ochrany hraničního pásma a problémy, s nimiž se české země musely během uplynulých století potýkat. Dále se zabývá především současnou bezpečnostně – politickou situací v Evropě, která v budoucnu bude mít zásadní význam pro vývoj událostí také v České republice. Práce analyzuje základní rizika, která mohou vnitřní bezpečnostní situaci České republiky v budoucnu ohrozit, a zabývá se jejich možným řešením ve vztahu ke státním hranicím.

Klíčová slova

Státní hranice, migrace, terorismus, bezpečnostní riziko, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, Evropská unie, Schengenský prostor.

Annotation

The bachelor thesis deals with various security risks related with state borders of the Czech Republic. It shortly outlines historical progress of border protection and security and also marks out problems that had to be solved by Czechs during past centuries. It also outlines actual political and security situation within the Europe, which would be one of defining factors for future of the Czech Republic. The thesis analyses the basic threats which can affect the Czech Republic security situation in the future, and suggests it's possible solutions connected with state border protection.

Keywords

State border, immigration, terrorism, security threat, armed forces, law enforcement agencies, European Union, Schengen zone.

OBSAH

1.	Úvod.....	8
2.	Starší historie státních celků na území dnešní ČR.....	10
3.	Ochrana hranic státu v době předmnichovské a po ní.....	13
4.	Ochrana státních hranic v době studené války a období bipolarity.....	15
5.	Aktuální vývoj bezpečnostní situace ve světě vedoucí k ohrožení Schengenského prostoru a Evropské unie	22
6.	Počátky krize Evropského společenství	23
7.	Arabské jaro a destabilizace severní Afriky, blízkého a středního východu	28
8.	Shrnutí příčin bezpečnostních rizik a hrozeb přicházejících z jižní a jihovýchodní strany do evropského prostoru.....	34
9.	Bezpečnostní rizika na východní straně hranic.....	37
10.	Vyhodnocení situace a důvody zániku	39
11.	Zbudování státní hranice, příklady ze současnosti a jejich možné využití v České republice	41
12.	Návrh opatření k zajištění státních hranic České republiky	43
	Závěr	46
	Seznam použitých zdrojů	47

Úvod

Tématem této bakalářské práce je problematika ochrany státních hranic. Státní hranici lze definovat jako pomyslnou čáru na zemi, pod i nad ní, která ohraničuje území České republiky, přičemž tato čára na zemi je zanesena do příslušné dokumentace zúčastněných států. Státní hranici obecně lze vymezit i jako místo, kde se střetávají dva (v případě tzv. trojmezí i tři) odlišné státní řády a kultury, které mohou být vzájemně konfliktní a odporovat si¹. Ač se může zdát, že kontrola všech projíždějících vozidel a osob přecházejících hranice států, případně „vylepšená verze“ spočívající v instalaci různých překážek a technických prostředků je věcí minulosti, aktuální situace v západní Evropě nabádá k opatrnosti a individuálnímu zamýšlení nad touto problematikou. Zvolené téma jsem si vybral z důvodu, že je blízké jak mému povolání, tak mému zájmu o historické aspekty vymáhání práva na našem historickém území. Ač se jedná pouze o krátký exkurs do historie ochrany státních hranic území, dnes známého jako Česká republika, lze se nad textem zamyslet v širším kontextu a individuálně si položit otázku, přistupujeme-li v dnešní době k této problematice alespoň z poloviny tak zodpovědně, jako naši předkové, kteří nám tuto zemi zanechali.

Ochrana státní hranice je z hlediska historie aktem, který sahá až do samotného starověku. Všechny říše, které byly ve své době vyspělé a zároveň civilizované, například starověká Čína, Persie, Řecko a Řím², se snažily zabránit průniku barbarských nájezdníků do své země, a to jak vojenskými, tak technickými prostředky. Většině lidí je známá Velká čínská zeď, která tuto funkci ochrany Říše středu plnila³, nebo římský Hadriánův val zbudovaný roku 122 našeho letopočtu. Jeho pás táhnoucí se napříč severní Anglií zajišťoval ochranu tehdejších hranic Říše římské.

Všechny tehdejší civilizované říše věnovaly na ochranu svých hranic před barbary nemalé prostředky, a to nejen na stavební úpravy, zábrany či pevnostní díla zamezující přístupu nepřátelských nájezdníků, ale zároveň také platily a zajišťovaly přítomnost vojenských posádek, a to převážně z důvodu, že nájezdy barbarů bývaly zpravidla násilné povahy. Útočníci leckdy neváhali vyvraždit původní obyvatelstvo nebo celou napadenou lokalitu

¹ ŠMÍDA, Z. Definice státních hranic. [online]. ©2016, last updated: 2016-03-11 [cit. 2017-2-2]. Dostupné z: http://www.zdeneksmida.cz/teorie-statnich-hranic/definice-statnich-hranic/cs_CZ-229705.html

² AUTOR NEUVEDEN. Orientální státy - úvod [online]. ©2013, last updated: 2013-03-04 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://dejepisne.cz/2013/03/orientalni-despocie/>

³ HORECKÝ, O., Velká čínská zeď – nejdůležitější fakta o světovém stavebním unikátu [online]. ©2015, last updated: 2015-02-15 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.epochtimes.cz/2015021522680/Velka-cinska-zed-nejdulezitejsi-fakta-o-svetovem-stavebnim-unikatu.html>

vyplnit či vypálit. Při honbě za kořistí neměli žádné zábrany. Pohraniční vojenské posádky měly tedy často plné ruce práce a ozbrojeným střetům se jim vyhýbat nedařilo.

Přírozenou hranici často tvořily i přírodní překážky, jako hory nebo velké vodní toky, jejichž porušení mívá dodnes velmi často fatální důsledky a vede i k ozbrojeným konfliktům mezi sousedícími státy. Jako příklad ze současnosti lze uvést konflikt mezi Ukrajinou a Doněckou lidovou republikou a Luhanskou lidovou republikou. V této oblasti po léta tvořila přírozenou hranici mezi sférou vlivu západních mocností a Ruska řeka Dněpr, a nerespektování této hranice zúčastněnými stranami vede opakovaně k ozbrojeným srážkám a přetlačování se o sféry vlivu na tomto území.

V momentě, kdy došlo většinou v důsledku chybných politických rozhodnutí k ukončení ochrany hranice, nájezdníci zpravidla nestřežené území obsadili, jelikož si tuto skutečnost, a často pravdivě, vysvětlovali jako slabost daného státního útvaru a původní obyvatelstvo si podrobovali.

Při pozornějším pohledu na věc zde lze shledat i značnou podobnost mezi problémy starých civilizací a dnešními problémy tzv. euroatlantické civilizace reprezentované Evropskou unií, která de facto opakuje stejné chyby: nechrání své hranice a ani obyvatelstvo, které tímto svým postupem vydává všanc novodobým uchvatitelům, přicházejícím převážně z blízkého východu a subsaharské Afriky, jejichž chování, zvláště vůči ženám, je s chováním dávných nájezdníků téměř totožné.

Tento stav, jak historické zkušenosti ukazují, pravděpodobně povede v konečném důsledku k rozpadu Evropské unie na východní (postsocialistickou) a západní (postliberální) část, analogicky s historicky zmapovaným postupným rozpadem Říše římské.

1. Starší historie státních celků na území dnešní České republiky

České země, tedy historické státní útvary, k nimž jsme jako jejich příslušníci v průběhu uplynulých staletí náleželi, měly s ostrahou a obranou svých hranic bohaté zkušenosti, neboť naše geografická poloha tvořící bránu mezi západní a východní Evropou byla vždy ve sférách zájmu i jiných, ve své době zpravidla globálních mocností. Tento aspekt je zřetelný již od dob Sámovy říše⁴, kdy se říše Francká (Franská) snažila expandovat na naše území ze západu⁵ za účelem ovládnutí tohoto pro obchod výhodného prostoru před východními nájezdníky. Těmi byli v 7. století především avarské kočovné hordy⁶. Další samostatnou kapitolou byla např. ochrana české státnosti za období husitských válek.

Historický vývoj státních hranic jejich ochrany úzce souvisel také s vývojem obchodního ruchu ve střední Evropě, který si nezbytně vyžádal výstavbu a ochranu obchodních stezek a cest určených zejména pro kupecké a obchodní karavany. Za tímto účelem téměř každý státní útvar budoval na svém území síť ochranných prostředků, a to nejen hraniční pevnosti, tvrze a hrady, ale rovněž poměrně silné specializované, vojensky zdatné a dobře vyzbrojené posádky, které zadané úkoly pro státní útvar plnily.

Tento způsob ochrany před nepřáteli však nevznikl až v tehdejší středověké Evropě, ale již v antických dobách jej do tehdejších novodobých podmínek aplikovali nejdříve v Jeruzalémě (tehdejší součásti křesťanského světa). Tehdy to byli templářští rytíři, jimž z rozhodnutí církve připadla úloha ochrany poutníků a obchodníků na jejich cestách v zámořských provinciích (Outremer)⁷.

Mezi obecně známé příklady ochrany státní hranice spjaté přímo s českými zeměmi patří například chodští hraničáři, kteří za své na tehdejší dobu neocenitelné služby požívali nejruznější privilegia, například osvobození od roboty⁸. Chodská hraniční oblast se rozkládá od Domažlic (chodské metropole) na jižní straně až po Bor, Tachov a Planou na straně severní. Její obyvatelé zvaní příznačně Chodové byli původně svobodní sedláci, kteří měli za

⁴ AUTOR NEUVEDEN, Sámova říše [online]. ©2008, last updated: 2008-12-01 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.edejiny.cz/samova-rise/>

⁵ AUTOR NEUVEDEN, Francká říše [online]. ©2009, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://web.sstzr.cz/download/cat1/dejepis/d-francka-byzantska-rise.pdf>

⁶ AUTOR NEUVEDEN, Svatá říše římská [online]. ©2012, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://dejepis.info/?t=150>

⁷ AUTOR NEUVEDEN, Symboly templářského řádu [online]. ©2012, last updated: 2012-11-23 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://templari.cz/symboly-templarskeho-radu>

⁸ AUTOR NEUVEDEN, Historie [online]. ©2014, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.chodsko.net/chodskem/strucna-historie>

úkol vykonávat strážní a vojenskou službu na západní hranici našeho státního útvaru, který střežili nejen před lupiči, ale rovněž před nájezdy sousedních Bavorů.

Případl jim tedy úkol nejen strážního, ale i vojenského charakteru, neboť nehlídali pouze obchodní stezku vedoucí z bavorského Furth im Wald, ale byli rovněž zodpovědní za zachování celistvosti státní hranice, což byl úkol ryze vojenského charakteru. Za tuto povinnost měli příslušníci chodských strážních rot již výše zmíněná různá privilegia a svobody.

V našich dějinách ve vztahu k Chodsku nelze opomenout oklešťování těchto svobod v 17. století majitelem trhanovského panství, lidmi zvaným Lomikarem. Tím byl Wolf Maxmillian Lamingen z Albenreuthu, jehož nekompromisní jednání vedlo k povstání Chodů, které vyvrcholilo jeho krvavým potlačením a popravou vůdců. Z nichž nejznámějším byl Jan Sladký Kozina, jenž byl pro výstrahu popraven roku 1695 v Plzni.

I přes toto příkoří Chodové zůstali své službě věrni a jejich symbolika ochrany státní hranice přetrvala až do dnešních dnů, například formou znaku ve tvaru hlavy chodského strážního psa. Ten byl ve třicátých letech minulého století používán k označení armádních hraničářských oddílů⁹, později v padesátých až osmdesátých letech k označení útvarů Pohraniční stráže ministerstva vnitra a v současnosti je tento symbol stále zachován jako označení sil cizinecké policie. Stejná tradice je stále živá také v kynologii, v jejímž rámci bylo plemeno chodského strážního psa zachováno a dostalo se mu také mezinárodního uznání jako typicky českého druhu služebního psa.

Jihozápadní hranice však byla v centru zájmu panovníků českých zemí již dlouho před ustavením chodských strážních rot. Již „král železný a zlatý“ Přemysl Otakar II.¹⁰ v této části pomezí hvozdu vystavěl strážní domažlický hrad, neboť tehdejší obec Domažlice, která vznikla v 10. století, byla obecně charakterizována jako celní osada, což dává jasný znak budování pevných hranic uceleného státního útvaru¹¹.

O důležitosti, kterou Přemysl Otakar II. přikládal ostraze státní hranice, jasně svědčí i mohutná fortifikace starobylého hradu, jenž byl zkonstruován tak, aby ještě zesílil mohutné městské hradby, které byly obehnány třináctimetrovým vodním příkopem napájeným vodou z

⁹ CAJTHAML, P., Hraničáři slavnostně převzali prapor, symbol vojenské cti [online]. ©2016, last updated: 2016-06-05 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <https://trutnovinky.cz/zpravy/aktuality/2016/cerven/hranicari-slavnostne-prevzali-prapor-symbol-vojenske-cti/>

¹⁰ VALECKÝ, Š., Přemysl Otakar II. [online]. ©2010, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://kralovskedilo.ktf.cuni.cz/panovnici/Premysl-Otakar-II--1253-1278>

¹¹ PROCHÁZKA, Z., Historie města Domažlice [online]. ©2002, last updated: 2002-02-22 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <https://www.domazlice.eu/o-domazlicich/>

říčky Zubřiny. Dále až do dnešních dnů zůstaly zachovány i zbytky neobyčejně štíhlé, vysoké, avšak současně masivní okrouhlé věže o průměru pouhých 6,6 metru, nicméně se zdmi 2,1 metru širokými. Do této doby šlo o poměrně málo známý architektonický prvek, svědčící o významu zmíněného díla. O jeho důležitosti napovídá i umístění úřadovny purkrabího v této raně středověké pevnosti¹².

2. Novodobá historie

V čase uplynulém od této doby náš státní útvar chránil bezpočet bezejmenných i slavných ozbrojených uskupení, které se proslavily nejen ochranou státní hranice, ale často i na bitevních polích, neboť nebezpečí a ohrožení státní bezpečnosti muselo být nezdídkou eliminováno právě tam.

I přes snahu a osobní oběti těchto statečných bojovníků, z nichž lze jako nejznámější vzpomenout alespoň hrdiny pruských válek generála Laudona, maršálka Radeckého, Františka barona Trencka s jeho pandury, nebo vítěze nad mohamedány Evžena Savojského, jsme však o velká a tradiční území přišli, a to jak z důvodu chybných závěrů nebo slabosti panovníků. Příkladem za všechny jsou zejména území lužického Srbska či podstatné části Slezska, které za pruských válek nešťastně pozbyla tehdejší rakouská panovnice císařovna Marie Terezie.

Důvodem ztráty dalších držav (Podkarpatská Rus či Kladsko) byl i nátlak cizích mocností v moderní historii, kde jak po vítězném konfliktu s Poláky, kteří naši mladou republiku napadli hned roku 1918 a jejichž armádu porazily legionářské jednotky a sokolské dobrovolnické oddíly pod vedením generála Šnejdárka, jsme na nátlak Francie přišli o rozsáhlá území Těšínska, tak i zradou tohoto našeho „spojence“ ve stejném roce, když jsme byli (opět za francouzského dozoru) nuceni Polákům odstoupit Kladsko.

Tento spor se otevřel opět po ukončení 2. světové války roku 1945, kdy nám po anexi Podkarpatské Rusi Sovětským svazem bylo na základě rozhodnutí vítězných mocností Kladsko znovu odepřeno. Dle mého názoru šlo o kompenzaci Polsku za rozsáhlá východní území anektovaná této zemi rovněž Sovětským svazem¹³.

¹² RENDEK, J., BRYCH, V., *České hrady a zámky*, Ottovo nakladatelství, Praha, 2005, ISBN: 80-7360-406-X

¹³ CÍLEK, R., *Temné kouty XX. století*, nakladatelství Čas, 2014, ISBN: 978-80-7475-050-2

Nejhorší období ochrany státní hranice a územní celistvosti naše republika zažila však v letech 1938 – 1939, kdy nejenom naši „spojenci“, opět Francie a nově i Velká Británie, podepsali takzvanou Mnichovskou dohodu a společně s hitlerovským Německem a fašistickou Itálií se dohodli na odstoupení našeho pohraničí hitlerovskému Německu¹⁴. Je paradoxem, že se dnes jedná o vedoucí státy Evropské unie. Zarážejícím je i fakt, že se i přes tuto opětovnou černou skvrnu ve svých dějinách uvedené státy, nyní však již bez Velké Británie, cítí být znovu oprávněny regulovat a určovat naši současnou politiku ochrany státní hranice v rámci sjednocené Evropské unie.

3. Ochrana hranic státu v době předmnichovské a po ní

Ještě o něco problematičtější byla doba těsně předcházející Mnichovské dohodě. V našem pohraničí v té době řádily skupiny takzvaných ordnerů (sudetoněmecký Freikorps), kteří svými organizovanými výpady a kriminálními činy nejen terorizovali místní obyvatelstvo české národnosti, ale rovněž rozbíjeli a podkopávali suverenitu tehdejšího Československa, za což byli jejich vůdci po skončení 2. světové války po zásluze potrestáni hrdelními rozsudky.

Na tyto teroristické, záškodnické a diverzní akce odpověděla republika vytvořením jednotek Stráže obrany státu (dále SOS). SOS byla zřízena již v roce 1936, a to vládním nařízením číslo 270/1936 Sb¹⁵. Existence těchto útvarů se datuje do let 1936 – 1939¹⁶.

Úkoly jednotek Stráže obrany státu byly následující:

- 1) ochrana neporušitelnosti státní hranice a nedotknutelnosti státního území
- 2) spolupůsobení při ochraně veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti
- 3) spolupůsobení při provádění úkonů celní a finanční správy¹⁷

V první fázi činnosti sboru SOS byli do výkonu služby nasazováni pouze příslušníci četnictva, finanční stráže a státní policie, avšak s postupným vyostřováním situace na státních

¹⁴ KAPAVÍK, R., Mnichovská dohoda 29.9.1938 [online]. ©2004, last updated: 2004-01-13 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.valka.cz/10479-Mnichovska-dohoda-29-9-1938>

¹⁵ Vládní nařízení ze dne 23.10.1936 o Stráži obrany státu, zákon č. 270/1936 Sb.

¹⁶ AUTOR NEUVEDEN, Mnichovská dohoda z pohledu mezinárodního práva [online]. ©2013, last updated: neuvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné: http://www.1-prapor-sos.wz.cz/clanky/mnichovska_dohoda_pravo.html

¹⁷ BENEŠ, J., *Stráž obrany státu 1936 - 1939*, nakladatelství Fortprint, 2007, ISBN: 978-80-86011-34-9

hranicích byli do stavu bráni i ostatní členové a občané splňující prověření loajálnosti k republice a podmínky přijetí do tohoto sboru. Poměrně málo známou skutečností je, že s nasazením těchto oddílů bylo počítáno v případě nutnosti i ve vnitrozemí, případně je mohly doplnit oddíly pravidelné armády¹⁸.

Útoky proti naší republice však nebyly vedeny pouze ze strany Němců, ale pohraničí sužovaly rovněž útoky ze strany nacionalisticky smýšlejících Poláků, kteří cítili příležitost k další anexi částí našeho území. Mezi nejznámější skupinu, které musely oddíly SOS čelit, byla úderná skupina zaolšanských povstalců operující v těšínské oblasti. Všem těmto atakům však příslušníci SOS statečně čelili. Pozadu na sklonku třicátých let nezůstali ani nacionalisté v Maďarsku, kteří podobně jako Poláci vycítili možnost k územním ziskům a vysílali speciálně vycvičené teroristické skupiny do oblastí jižního Slovenska a Podkarpatské Rusi, na něž si od roku 1918 nepřestali činit nárok¹⁹.

Jako technické zabezpečení proti nepřátelsky naladěným sousedním republikám bylo ze strany Československé republiky započato do této doby unikátní dílo výstavby soustavy pohraničních pevností. Tento pás technicky nadčasových staveb chránil celý sever, západ a jih republiky, tedy nejohroženější oblasti (dosud nebylo počítáno se zradou a odtržením Slovenska), a rovněž se nazýval Benešova linie.

Jedná se o ucelenou soustavu pevnostních staveb zbudovaných Československou republikou v rekordně krátkém čase v letech 1935 - 1938. Uvedené stavby se nacházejí nejenom v pohraničních oblastech, ale také na vybraných vnitrozemských pozicích. Opevnění, jež bylo pro obranu Československa vybudováno, se skládalo jak z lehkého (takzvané řopíky dle zkratky Ředitelství opevňovacích prací - ŘOP), tak z těžkého (tzv. pěchotní sruby), ale i z těžkých dělostřeleckých nedobytných tvrzí²⁰.

Genialita a strategie těchto pevností spočívala v tom, že kompaktní masa železobetonu, z něhož byly postaveny, se nedala tehdejšími zbraněmi efektivně zničit, navíc se objekty vzájemně překrývaly palebnými sektory, což byl zásadní rozdíl mezi nimi a takzvanou Maginotovou linií, kterou vybuďovali Francouzi, přičemž tento rozdíl stál Francii porážku

¹⁸ AUTOR NEUVEDEN, Přehled obvodů, velitelů, početních stavů a ztrát praporů SOS [online]. ©2010, last updated: neuvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://codyprint.cz/sos/>

¹⁹ ROMAN, J., Nic nového pod sluncem, in: Přátelé Podkarpatské Rusi [online]. ©2014, last updated: neuvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z:

http://www.subcarpathia.cz/system/file_models/files/000/000/007/original/pratele_podkraptske_rusi_2014-01_03.pdf?1447249429

²⁰ ČERMÁK, L., Opevňovací programy v letech 1935 až 1938 [online]. ©2008, last updated: 2008-12-26 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://bunkry.cz/clanek.aspx?id=1266>

v pozdější bleskové válce s nacistickým Německem²¹. Dále byl mezi československými objekty vytvořen překážkový systém, který zabraňoval jakémukoli pohybu nepřátel. Takto důmyslná a precizně provedená betonová opevnění a opatření k ostraze a ochraně státní hranice nemá dosud ve světě obdoby. Bohužel tato síla nemohla být kvůli zradě, již se na Československém národu dopustili dřívější spojenci, uplatněna v praxi. Navzdory tomu, že regulérní válečný stav nebyl nikdy vyhlášen, padlo při obraně státních hranic po celé její délce v bojích s Němci, Maďary, Poláky a Ukrajinci celkem 302 příslušníků československých ozbrojených sil a bezpečnostních složek a 436 jich bylo zraněno²².

Ve válečném období 1939 – 1945 zajišťovala ochranu státní hranice především německá branná moc. Tato skutečnost byla způsobena jak naplněním již uvedených Mnichovských dohod podepsaných Německem, Itálií, Francií a Velkou Británií 1. 10. 1938, tak odstoupením části československého území Polsku, a dále ve dnech 5. – 10. 11. 1938 Maďarsku. Tento stav vyvrcholil obsazením zbytku okleštěné Československé republiky Německem dne 15. 3. 1939 a následným zřízením Protektorátu Böhmen und Mähren. V této době státní hranice suverénního československého státu neexistovala.

4. Ochrana státních hranic v letech studené války a období bipolarity (1948 – 1989)

V květnu 1945 po osvobození republiky opětovně vznikají pohraniční jednotky, přičemž vedoucí roli při ostraze státní hranice začínají mimo jednotek Finanční stráže a vojska plnit rovněž útvary nově zřízeného Sboru národní bezpečnosti²³ (dále SNB), která vznikla ještě před ukončením druhé světové války v Evropě, a to 17. 4. 1945 československou vládou Národní fronty.

Léta 1945 – 1947 se vyznačují tvrdými boji na úsecích státní hranice, a to jak se zbytky poražené německé armády reprezentované příslušníky tzv. werwolfu, které probíhaly obecně na západní straně území Československa, tak s příslušníky tzv. banderovských sotní na

²¹ VLACH, M, Sláva a pád Maginotovy linie a Verdunu [online]. ©2013, last updated: neuváděno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.fronta.cz/fotogalerie/slava-a-pad-maginotovy-linie-a-verdunu>

²² SVOBODA, Z., JIRÁK, J. Stezka strážců hranice [online]. © Město Kašperské Hory, rok vzniku neuváděn. [cit. 2017-1-12]. Dostupné z: <http://www.sumavanet.cz/khory/fr.asp?tab=snet&id=3654>

²³ PEJČOCH, I. „Ochrana“ hranic a zákon, který pohraničníci slavili [online]. ©2015, last updated: neuváděno [cit. 2017-2-3]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/ochrana-hranic-a-zakon-ktery-pohranicnici-oslavovali/>

východní straně republiky. Werwolf – v doslovném překladu vlkodlak – je skupina vzniklá již koncem 2. světové války, kdy bylo německému velení již jasné, že branná moc nebude schopna déle udržet dříve dobytá území. Skupiny měly za úkol působit na nepřátelské země či síly v jejich týlu, poškozovat jejich ekonomiku a morálku, ničit lidskou sílu formou guerillové války, tedy v zásadě prostřednictvím teroristických činů²⁴. Pro tuto činnost byly uvedené skupiny speciálně vycvičeny předními německými experty, např. SS-Obersturmbannführerem Ottou Skorzenym. Jednotky se skládaly z poměrně nesourodého celku osob (dívký a chlapci z Hitlerjugend, bývalí příslušníci branné moci nebo zbraní SS, ale i nenápadní občané a sedláci obdobného smýšlení), což skupiny v důsledku činilo do značné míry neviditelnými. „Hlavní město werwolfů“ – Ústí nad Labem – leželo na území Československa, což mělo pro naši republiku negativní následek v tom ohledu, že se země stala jednou z hlavních oblastí operací těchto uskupení²⁵.

Po skončení válečných operací na bojištích 2. světové války docházelo na našem území ke střetům werwolfů a pravidelné československé armády, nebo příslušníků SNB. Členové werwolfu pravidelně útočili na menší vojenské jednotky, a to jak střelbou ze zálohy, tak i pumovými atentáty. Cílem jejich akcí bylo však i civilní obyvatelstvo, které se po vyhnání ze svých domovů v roce 1938 začalo postupně navracet zpět. Doloženy jsou však i útoky na vojáky vítězných mocností, a to jak na příslušníky Rudé armády, tak i na americké vojáky. Ještě v roce 1946 došlo v těchto oblastech k několika vraždám českých policistů.

Paradoxem skončil útok werwolfů na skladiště válečného materiálu v Krásném Březně v Ústí nad Labem v červenci 1945. Výbuch v tomto místě zabil desítky civilistů české národnosti a způsobil tak odvetné akce českých občanů, kteří začali ve velkém masakrovat a lynčovat německé obyvatelstvo. K tomuto kroku je vedly dva důvody: oprávněné podezření, že se mezi německým obyvatelstvem skrývají teroristé, a němečtí občané s nimi, ať už ze strachu, anebo sympatií spolupracují (při této skutečnosti nelze nepřipomenout naši aktuální současnost, kdy lze činy werwolfu komparovat s muslimskou komunitou v Evropě); a dále bylo zachyceno vysílání radiostanice werwolfu, která útok potvrdila. Tyto dvě okolnosti byly hlavní příčinou do té doby bezprecedentního masakru civilního německého obyvatelstva²⁶. Zmíněným paradoxem je, že muselo být nasazeno československé vojsko za účelem zastavení perzekucí a zajištění ochrany německého obyvatelstva.

²⁴ ČERVENÝ, O. Mnoho sirotků a vdov. Město Velké Meziříčí, 2015. ISBN: 978-80-905830-1-6

²⁵ KOOP, V. Ať povstane werwolf! Víkend, 2011. ISBN: 978-80-7433-046-9

²⁶ AUTOR NEUVEDEN. Ústecký masakr [online]. © 2017, last updated: 2017-14-1 [cit. 2017-30-1]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Asteck%C3%BD_masakr

Dalším, možná ještě krutějším a minimálně stejně fanatickým nepřítelem na našich hranicích, respektive v jejich severovýchodní a východní části, byli tzv. Banderovci. Vznik ukrajinského nacionalismu sahá hluboko do minulosti, ale evropské velmoci jej prakticky využily až v průběhu první světové války, kdy rakousko-uherská habsburská monarchie podporovala vznik ukrajinských jednotek, neboť byla s carským Ruskem ve válečném stavu a snažila se tradičního rusko-ukrajinského nepřátelství (tzv. Ukrajinské karty) využít ve svůj prospěch. To samozřejmě nezůstalo bez odezvy z ruské strany a projevilo se ruskými represemi vůči Ukrajincům. Tato skutečnost ještě více prohloubila propast mezi oběma národy. V tomto období byl založen Svaz pro osvobození Ukrajiny, který organizoval vojenský odpor proti Rusku.

Ukrajiny se rovněž velmi tvrdě dotýkaly ozbrojené kontakty mezi „rudými“ a „bílými“ v rámci občanské války v Rusku. Pro naši republiku bylo v této době zásadní období v roce 1919, kdy došlo k válce mezi Polskem a tzv. Západoukrajinskou republikou. Do tohoto konfliktu se totiž kromě Rumunska naše republika zapojila, a tímto způsobem získala tzv. Zakarpatskou Rus. Po sériích konfliktů mezi Polskem a Ukrajinskou lidovou republikou a rovněž polsko-sovětskou válkou došlo de facto k rozbití Ukrajiny a jejímu rozdělení mezi Sovětský svaz, Polsko, Československou republiku a Rumunsko. Tato skutečnost se ukázala být zásadní v průběhu 2. světové války, kdy například Ukrajinci ze Zakarpatské Rusi, byť byli ve srovnání s ostatními skupinami Ukrajinců v dalších státech v podstatně lepším postavení, nepokrytě kolaborovali s hitlerovským Německem, což vyvrcholilo pokusem o protistátní puč v roce 1938 a vytvořením tzv. Ukrajinské národní obrany, a dále pak v březnu roku 1939 vyjednáváním o samostatnosti přímo s Adolfem Hitlerem. Tuto okolnost však ukrajinští nacionalisté vyhodnotili velice špatně, neboť Hitler jako spojenec Maďarska, které mělo na Zakarpatskou Rus také územní požadavky, svého silnějšího spojence před Ukrajinci upřednostnil a nacionalisty ze Zakarpatské Rusi v podstatě obětoval svým politickým zájmům.

V průběhu válečného konfliktu na východních bojištích se postupem času vyprofilovali bojovníci, kteří v pozdějších dobách terorizovali odlehlejší území naší republiky při pokusech o přechod do okupačních zón západních států. Tito byli obecně známi pod jménem svého nejvyššího vůdce jako tzv. banderovci. Zpravidla se jednalo o válečné veterány, kteří bojové zkušenosti získávali pod různými fašistickými prapory, jejichž symboliku a často i metody používají někteří členové ukrajinských ozbrojených složek dodnes v novodobém konfliktu se státy tzv. Novoruska – Doněckou lidovou republikou a Luhanskou lidovou republikou. Banderovci se krutostí dopouštěli na území řady států. Nejznámějším příkladem těchto

zvěrstev je etnické čištění volyňské oblasti – tzv. Volyňský masakr²⁷, kde ukrajinští nacionalisté systematicky vyvražďovali všechny národnostní menšiny včetně české, a to bez rozdílu věku a pohlaví. Bestialitu ukrajinských nacionalistů lze vysledovat i z jejich sadistických skutků, jako například vraždění nemluvňat.

Po osvobození střední a východní Evropy Rudou armádou se ukrajinští bandité stáhli do hor, kde začali vést partyzánskou válku proti státnímu zřízení zemí, na jejichž území se nacházeli. Teroristické akce směřovaly jak proti ozbrojeným složkám vítězných států, tak proti civilnímu obyvatelstvu. Pod silícím tlakem ozbrojených sovětských sil se většina banderovských skupin – sotní přeskupila na území dnešního jižního Polska, kde měly silné zázemí. Tím se tyto oddíly dostaly do bezprostřední blízkosti československých hranic²⁸. Banderovské jednotky začaly pronikat ve větším měřítku na území Slovenska v roce 1946. Na takto masivní vpád nebyla Československá republika připravena. Banderovci začali okamžitě navazovat spojení s bývalými příslušníky fašistické armády Slovenského štátu. V průběhu tohoto období došlo dokonce k obsazení několika desítek vesnic na Slovensku ukrajinskými bandity²⁹.

Situace se vyostřila v roce 1947, kdy v Polské republice vyvrcholila akce „Visla“ zaměřená právě na boj s banderovci, kteří se v důsledku tohoto tlaku snažili probít přes území Československa do okupační zóny armády Spojených států amerických v Rakousku a Německu. Na vzniklou situaci a přes velké těžkosti způsobené jak ekonomickou situací, tak i klimatickými podmínkami roku 1947 se československé vládě podařilo zareagovat, načež byl z příslušníků bezpečnostních sborů zformován pohraniční pluk SNB Slovensko, který okamžitě a úspěšně zasáhl do bojových akcí proti banderovcům ve východní části země.

Vrcholem úspěchu československých ozbrojených sil bylo zajetí předních pohlavárů banderovců „Burlaka“ a „Zenka“ a rozprášení jejich sotní v září 1947. V průběhu tohoto roku se podařilo skupiny banderovských teroristů v zásadě eliminovat, v důsledku čehož se přechodem přes území našeho státu dostali do vytouženého amerického zajetí pouze jednotlivci nebo malé skupiny. I když byly zaznamenány přechody přes naše území nebo jejich pokusy ještě v roce 1948, šlo v zásadě již o ojedinělé akce a banderovské skupiny či

²⁷ AUTOR NEUVEDEN. Volyňský masakr [online]. © 2016, last updated: 2016-11-6 [cit. 2017-30-1]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Voly%C5%88sk%C3%BD_masakr

²⁸ ŠMIGEL, M. Banderovci na Slovensku (1945-1947). Katedra historie FHV UMB, 2007, ISBN: 978-80-8083-483-8

²⁹ KAUCKÝ F., Ve znamení trojzubce. Naše vojsko, 1965. ISBN: 28-160-65

hnutí postupně ztratily význam. Bohužel, v dnešních dnech opět dochází, a to i ze strany některých českých politiků, ke glorifikaci těchto zločinců.

V dějinách naší země a vývoje strategické ochrany státních hranic je zlomovým datem 28. únor 1948, kdy došlo ke změně politické struktury dosavadního státu a dle liberálního politicko-filosofického směru i k zániku demokratického státního systému, respektive k jeho přetvoření na autoritářský. Komunisté připravovali převzetí státní moci dlouhodobě, a to již v průběhu 2. světové války, kdy úzce spolupracovali se stalinistickými sovětskými bolševiky, od nichž se naučili jak ovládnutí státu a politického systému v něm, tak i strategickou taktiku a postupy. Po ovládnutí kompletní politické, tedy i branně-bezpečnostní scény, dosazení k moci organizace Národní fronty, zbudování a vyzbrojení Lidových milic, obsazení vedoucích postů v silových složkách a resortech, obzvláště v armádě a SNB, a po likvidaci veškeré silnější opozice se vedoucí úlohy v republice ujala Komunistická strana Československa v čele s Klementem Gottwaldem, skrytě vedená stalinistickým Sovětským svazem. V kontextu těchto událostí probíhajících nejen v Československu, ale i v celé poválečné Evropě, došlo i vlivem obsazení území buď Rudou armádou, nebo západními spojenci k bipolarizaci tehdejšího světa podle sféry vlivu příslušného hegemonu.

Po převzetí Československa komunisty v roce 1948 bezpečnostní orgány nutně věnovaly státní hranici zvýšenou pozornost, neboť Československo díky své geografické poloze tvořilo zároveň především v jižní a západní části nejzápadnější výspu tzv. východního bloku. Z tohoto důvodu, ale i pro potlačení opozice a znemožnění akcí protistrany (západního liberálního bloku), což v této době reprezentovali především tzv. agenti-chodci školení americkou vojenskou kontrarozvědkou CIC, byly hranice učiněny téměř neprostupnými, a to jak mechanickými překážkami, ženinými zátarasy, tak i živou silou s využitím služebních psů.

Na ostraze hranice se nepodílely pouze speciální armádní roty do oblasti hranic dislokované od 50. let, ale i speciální útvary SNB, Státní bezpečnosti a útvary kriminální služby mající za úkol lokalizovat možné nepřátelské aktivity i uvnitř státu. Zvláštní pozornost byla věnována, jak již bylo zmíněno, jižní a západní hranici našeho státu, neboť tam docházelo k přímému kontaktu s protivníky.

V roce 1950 vznikla myšlenka tzv. nedotknutelnosti státní hranice. Po vyřešení problému ubytování pohraničních rot bylo přistoupeno k vybudování různých zábran a překážek. Jako první bylo zbudování tzv. orného pásu znemožňujícího nepozorovaný pohyb ve vytyčeném úseku, jelikož v něm byly zřetelně vidět veškeré stopy. V blízkosti tohoto prostoru byly stavěny drátěné zátarasy, často s elektrifikací, a docházelo i k zaminování určených prostorů. Rovněž se budovaly strážní věže - pozorovatelný. Byly zavedeny zóny s omezeným vstupem,

což bezprostředně zamezovalo osobám s místní znalostí podílet se na převádění osob nebo jiné závadové činnosti dle tehdejších zákonů³⁰.

Většina těchto opatření zároveň fungovala v režimech utajení, což případnému pachateli znemožňovalo efektivní přípravu na samotný přechod státní hranice. Dále byly v některých částech jako mechanické zábrany instalovány koridory pro tzv. samostatně útočící psy (projekt SUP), kteří byli cvičeni ke smečkovému útoku na neznámé osoby vstupující do střeženého prostoru³¹. V kombinaci s těmito prostředky hranici strážily zpravidla dvoučlenné ozbrojené hlídky pohraničnicků se služebním psem. Zbudované kontrolované průchody střežili pohraničníci společně s celníky kontrolujícími převážně vývoz a dovoz zboží, stejně jako vozidla a osoby překračující státní hranici.

Objektivně vzato tento systém se jevil jako velmi efektivní a spolehlivý, neboť státu zajišťoval požadovanou bezpečnost. Ochrana fungovala jak před vnějšími, tak i vnitřními narušiteli státní hranice a její systém šlo z bezpečnostně-preventivního poměrně lehce a rychle přeorientovat pro vojensko-obranný v případě reálného ohrožení státu ozbrojeným konfliktem.

Pohraničníci, celníci a strážní roty měli velkou oporu i v zákonných opatřeních, neboť podle tehdejších platných předpisů plnili „bojový úkol v době míru“, což jim poskytovalo širokou škálu oprávnění nad běžný právní rámec, včetně užití střelných zbraní. I přes tuto zdánlivou neprostupnost hraničního pásma došlo k několika úspěšným pokusům o jeho překonání. Faktem zůstává, že poměr zadržených, případně usmrcených osob vůči počtu úspěšných pokusů je značně vysoký.

Jako nejúspěšnější a z vojenského hlediska ojedinělý a bezkonkurenčně precizní lze hodnotit nejnámější pokus o přechod státní hranice z dob studené války, provedený tzv. skupinou bratří Mašínových. Pětice mužů s minimální výstrojí a výzbrojí sestávající pouze z několika pistolí bez větší zásoby munice dokázala za extrémně nevýhodných podmínek včetně nepříznivého klimatu podzimního období nejenom projít přes dvě nejlépe střežené státní hranice, ale současně se i prosadit v boji proti mnohanásobné přesile. Proti pětičlenné skupině bratří Mašínových stála plně ozbrojená východoněmecká Lidová policie tvořená převážně válečnými veterány wehrmachtu a SS o počtu cca 30 tisíc mužů a zhruba 10 tisíc

³⁰ BÁRTÍK, F. a kolektiv, *Ochrana státní hranice 1948 -1955*, Technické muzeum v Brně, 2013. ISBN 978-80-86413-84-6

³¹ AUTOR NEUVEDEN. Pohraniční stráž [online]. © 2017, last updated: 2017-1-31 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pohrani%C4%8Dn%C3%AD_str%C3%A1%C5%BE

příslušníků Rudé armády z posádek ve východním Německu³². Řada sovětských vojáků měla rovněž bojové zkušenosti. Z pěti uprchlíků se do západní zóny Berlína podařilo dojít třem mužům: bratřím Ctíradovi a Josefu Mašínovým a vážně zraněnému Milanu Paumerovi. Zbývající dva muži Václav Švéda a Zbyněk Janata byli ve východním Německu zadrženi a předáni zpět do vlasti, kde byli oba odsouzeni a popraveni³³.

Tato událost byla po svém detailním vyhodnocení jedním z důvodů nahrazování masivního lidského nasazení technickými prostředky a různou nástrahovou technikou. Ve vyhodnocení figuroval jako jeden ze zarážejících poznatků pro vedoucí důstojníky fakt, že velké množství pěších pátračů v terénu celkovou situaci v propátrávané oblasti spíše komplikovalo, než by přispělo k nalezení a dopadení uprchlíků. Jednotky si vzájemně překážely, komplikovaná byla i jejich vzájemná komunikace a v případě několika ozbrojených střetů také koordinace odvetné palby. Jak bylo zjištěno, větší škodu než výsledky střelby pronásledované skupiny napáchal zmatek, který tato okolnost mezi pronásledovateli vyvolala. Několik obětí z řad východoněmeckých policistů bylo prokazatelně zasaženo střelbou vlastních útvarů.

Právě z důvodu selhání takto masivně nasazené lidské síly začaly státy obou antagonistických bloků k zabezpečení svých hranic stále více využívat různých ženijních zábran a technických zajišťovacích prvků. Ženijní zábrany měly rovněž odstrašující účinek, neboť často obsahovaly různé trhaviny způsobující těžká zranění nebo ztráty na životech.

Specifické podmínky byly na jihu československé hranice, kde hraniční pásmo tvořily řeky Morava a Dunaj. Zvláštnost těchto stanovišť spočívala jak v technických zařízeních na vodních dílech, tak i ve výcviku a vybavení poříčních jednotek vyčleněných k jejich střežení. Výcvik těchto pohraničnicků spočíval kromě jiného i ve zvládnutí plavidel na silném vodním toku, jakým Dunaj je. Z vyplývajících odlišností ochrany státní hranice logicky vycházely i odlišné pokusy o jejich narušení, ať už z vnější, nebo vnitřní strany, které se od suchozemských stanovišť výrazně lišily. Pro další budoucnost se možnost ochrany státní hranice tvořené vodními toky jeví jako bezvýznamná, neboť dle současného uspořádání státních hranic dnešní Česká republika žádnou takovou výraznou geografickou překážkou nedisponuje.

³²MASIN, B. Odkaz: Pravdivý příběh bratří Mašinů. Mladá fronta, 2008. ISBN: 978-80-204-18940-1

³³NOVÁK, J. Zatím dobrý. Petrov, 2004. ISBN 80-7227-194-6

5. Aktuální vývoj bezpečnostní situace ve světě vedoucí k ohrožení Schengenského prostoru a Evropské unie

Schengenský prostor je označení území evropských států, které jsou zeměmi tzv. Schengenské dohody. Tato smlouva, podepsaná 14. června 1985 v obci Schengen v Lucembursku, zajišťuje občanům zemí takto vymezeného prostoru možnost překonávat hranice smluvních států, aniž by museli projít hraniční kontrolou. Smluvními státy Schengenského prostoru jsou převážně státy Evropské unie, ale je zde i několik států, které členy EU nejsou, jako například Švýcarsko, Norsko, Island nebo Lichtenštejnsko. Zámořská území členských států jsou v Schengenském prostoru pouze selektivně. Česká republika spolu s dalšími osmi státy, které se členy EU staly v roce 2004, do systému přistoupily v prosinci 2007³⁴.

Základním principem Schengenského prostoru je společná vízová politika a účinné kontroly na svých vnějších hranicích, a právě nedodržování tohoto principu přivedlo Evropskou unii do aktuálních problémů dneška, kdy do vnitrozemského prostoru EU pronikly statisíce neregistrovaných, nevzdělaných, těžko integrovatelných a nepřizpůsobivých osob, mezi nimiž jsou samozřejmě stovky nebo tisíce potenciálních zločinců a teroristů. V rámci ČR jsou aktuálně sledovány dvě základní kategorie nelegální migrace: 1) nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR; 2) nelegální pobyt. Nelegálním pobytem se rozumí osoby porušující předepsané podmínky pro pobyt cizince v ČR, případně nedovoleně překračující vnitřní hranice ČR³⁵. Vzhledem k současné situaci lze dovozovat, že projekt Schengenského prostoru, tak, jak jej známe, již prakticky skončil a „dojíždí“ pouze formou jisté setrvačnosti. Této skutečnosti se hodlám věnovat dále v navazujících částech práce.

V rámci výše uvedených principů mohou občané Schengenského prostoru svobodně cestovat v rámci všech členských států a překračovat vnitřní hranice mezi jednotlivými zeměmi na libovolném místě (včetně tzv. zelené hranice), bez jakýchkoliv formalit či zdržování ze strany bezpečnostních složek. To samé pravidlo platí i pro cizince, kteří vlastní tzv. schengenské vízum, opravňující ke vstupu do jedné z členských zemí, neboť toto vízum jim umožňuje bez omezení cestovat i do všech ostatních států sdružených v tomto prostoru.

³⁴ ADÁMKOVÁ, A., Schengenský prostor [online]. ©2008, last updated: 2008-11-24 [cit. 2017-1-28]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/schengen/_zprava/518581

³⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Metodika – nelegální migrace [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/metodika-nelegalni-migrace>

Jelikož vstup do jedné země Schengenského prostoru umožňuje cestování zároveň celým prostorem bez hraničních kontrol, je nutno na vnější hranici prostoru (spadají sem letiště, přístavy a jiné terminály, které nejsou bezprostředně na hranicích) provést kontrolu zástupně i za všechny ostatní státy sdružené dle schengenských dohod. Podle těchto úmluv mají úřední rozhodnutí zabraňující nežádoucím osobám ve vstupu do některého ze států působnost pro celý schengenský systém.

Státy vstupující do Schengenského prostoru se zavázaly odstranit všechny překážky a opatření bránící bezproblémovému vstupu a plynulému provozu na bývalých hraničních přechodech. Těmito překážkami nebyly myšleny pouze různé ploty, závory, uzávěry a zátarasy, nýbrž také byrokratické průtahy a obstrukce ze strany bezpečnostních složek. Zrušení hraničních kontrol mezi státy se týká jak všech občanů Evropské unie, tak občanů třetích zemí, kteří již byli zkontrolováni při přechodu vnější hranice Schengenského prostoru. Schengenská smlouva řeší i tzv. příhraniční styk, kdy v čl. 6 smlouvy z roku 1985 se smluvní státy zavazují umožnit občanům trvale žijícím v blízkosti státních hranic přecházet tyto hranice i mimo řádné přechody (např. přírodou). Dle tohoto ustanovení je možné překonávat hranice na jakémkoliv místě, aniž by se prováděla kontrola osob.

Takto nastavený volný pohyb osob však může být omezen interními státními právními akty, jako například v České republice zákonem o ochraně přírody a krajiny, kde je výslovně zakázán vstup mimo označená území v přírodních rezervacích a národních parcích. Dle schengenské dohody rovněž lze ve výjimečných případech obnovit kontroly a procedury i uvnitř Schengenského prostoru na vnitřních státních hranicích. Takové opatření bývá však zpravidla vynuceno bezpečnostními hrozbami nebo je k němu přikročeno v zájmu zachování veřejného pořádku (tohoto opatření využilo např. Finsko, Německo či Polsko při zvýšení bezpečnostních rizik v souvislosti s konáním sportovních akcí, při nichž se předpokládala masová účast diváků), avšak s přijetím těchto opatření v dlouhodobém horizontu ztrácí schengenský projekt svůj smysl.

6. Počátky krize Evropského společenství

Začátek konce a soudržnosti evropských národů a Evropského společenství vůbec spatřuji v roce 1999, kdy vojska NATO začala bombardovat Srbskou republiku a otevřeně se tak

postavila na stranu kosovských Albánců v nelegálním boji proti suverénnímu státnímu útvaru. Tento útok lze považovat za zločinný zejména ze dvou důvodů:

- 1) intervence nebyla v souladu s Radou bezpečnosti OSN, neboť Rusko a Čína uplatnily právo veta, jímž členské státy rady disponují;
- 2) způsob provedení válečných operací byl v hrubém rozporu s ženevskými konvencemi, neboť bylo útočeno na civilní infrastrukturu (mosty, školy, nemocnice) a civilní obyvatelstvo. Odůvodnění údajnými omyly není omlouvou.

NATO a USA tímto krokem znevěrohodnily celou OSN, neboť došlo k hrubému a vědomému porušení charty OSN tím, že nebyla respektována veta Ruska a Číny. Ospravedlnění vojenského zásahu civilními oběťmi je v zásadě účelové, neboť masakry na civilním obyvatelstvu neprováděli výhradně Srbové, nýbrž Albánci se jich dopouštěli minimálně ve stejném měřítku, o obětech akcí vojsk NATO ani nemluvě. Tuto skutečnost nakonec nepřímě přiznal také nový americký prezident Donald Trump při diskusi s moderátorem stanice Fox News dne 5. 2. 2017, cit.: *„Je hodně zabijáků. Také my tu máme hodně zabijáků. Myslíte, že naše země je tak nevinná?“* K zamyšlení je tedy i existence tzv. Haagského tribunálu, protože komparujeme-li počet souzených a odsouzených Srbů a ostatních národů, účastníků se tohoto konfliktu, naležeme značný nepoměr svědčící o tendenčnosti těchto soudních procesů. Osobně si myslím, že mezi obžalovanými neměli chybět především Madeleine Albright a George W. Bush, neboť jak se jeví, nešlo o „humanitární intervenci“, nýbrž o rozšíření sféry vlivu USA na úkor ruské federace. Rovněž lze podotknout, že žádný z příslušných orgánů patřičně nezasáhl při provádění následných čistek páchaných příslušníky TKM (Kosovský ochranný sbor) a UCK (Kosovská osvobozenecská armáda)³⁶.

Tyto nepokoje mají rovněž rozměr politicko-náboženský, neboť v oblastech pod správou „Kosovského státu“ bují radikální islamismus, který se projevuje ničením všeho křesťanského a potlačováním nemuslimských komunit. S podivem rovněž zůstává tzv. kosovská migrace. Mnoho kosovských Albánců, i přes vznik samostatného státu, emigruje do centrální a západní Evropy, kde se nezřídka zapojují do trestné činnosti. Kosovo-albánské gangy jsou nechvalně známé svojí kriminální činností související s obchodem s drogami, zbraněmi a tzv. bílým masem. Tolerováním a uznáním tohoto „státního útvaru“ (i když ne všechny státy EU Kosovo uznaly) Evropa sama sobě způsobila obrovské bezpečnostní riziko, a to jak na úseku vnitřní

³⁶ HEDIJA, J. Analýza současné bezpečnostní situace v Kosovu a její vliv na argumentaci mezinárodních aktérů pro či proti uznání Kosova. Diplomová práce MU Brno, ©2011, last updated: 2012-1-12 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/174850/fss_m/

(výše nastíněná kriminální činnost), tak vnější (podpora radikálního islámu, převaděči, terorismus) bezpečnosti. Pokud bude chtít evropská civilizace tyto ataky přežít a zachovat si alespoň část své dosavadní integrity, bude muset zvolit řadu nepopulárních opatření včetně zachování národních států ve svých pevných hranicích. V opačném případě ji tito jižní nájezdníci se svojí ideologií totálně rozloží sociálně i ekonomicky.

Po tomto prvotním impulsu, jasně preferujícím muslimské obyvatelstvo v Evropě, přišla řada dalších, z nichž nejvýznamnějším jevem poslední doby bylo tzv. Arabské jaro. Než k tomuto převratnému zvratu na politické scéně jižních sousedů Evropy došlo, nelze opomenout také předcházející události bezprostředně ovlivňující bezpečnostní situaci rozsáhlého regionu, mezi něž patřila především destabilizace Iráku a dalších zemí blízkého a středního východu. Po tzv. první válce v Iráku v letech 1990 – 1991 oproti očekávání nedošlo k žádným závažnějším politicko-bezpečnostním změnám souvisejících s Evropským společenstvím i Severoatlantickou aliancí, naopak v úřadu prezidenta (de facto diktátora) byl ponechán Saddám Husajn. Nastalo období relativního klidu trvajícím až do roku 2001, kdy byly 11. září provedeny teroristické útoky ve Spojených státech amerických, došlo ke zničení Světového obchodního centra, poškození budovy Pentagonu a dokonce k nepovedenému útoku na Bílý dům. Z těchto útoků byla zanedlouho oficiálně obviněna militantní islamistická organizace Al-Káida. V důsledku tohoto obvinění byly zahájeny vojenské operace „Trvalá svoboda“, které byly odpovědí na útoky v USA. Cílem operace byla likvidace Al-Káidy, jež byla za útoky činěna odpovědnou, stejně jako eliminace Usámy bin Ládina jako jejího hlavního představitele. Dále mělo být odstraněno radikální hnutí Talibán, islamistický režim ovládající Afghánistán, který teroristy z Al-Káidy podporoval a poskytoval jim bezpečné útočiště.

V rámci těchto operací začaly složky NATO spolupracovat i s muslimskou opozicí Talibánu, tzv. Severní aliancí tvořenou převážně Uzbeky a vedenou bývalým sovětským generálem Rašinem Dostunem, neboť toto byla dlouhou dobu jediná síla v Afghánistánu, schopná radikálům z Talibánu efektivně vzdorovat. I přes dílčí úspěchy spojenců, jako bylo svržení Talibánu, likvidace Usámy bin Ládina a řady jiných vůdců militantních skupin se operace, která trvá prakticky dodnes, nesetkala s požadovanými výsledky a stává se stále více podobnou historickým kampaním Velké Británie a bývalého SSSR, které v Afghánistánu skončily debaklem. Jako hlavní příčiny nezdaru spojenci zavedeného demokratického systému v zemi lze spatřovat zaostalost místního obyvatelstva, jeho zjevnou nechuť výrazněji měnit dosavadní způsob života, lpění na generace trvajících rodových svazcích a v neposlední řadě i v bezmezném víře ve své náboženství. Zřejmě i z těchto důvodů se USA vzdaly své

původně vůdčí pozice v dané válce a v roce 2003 předaly řízení mise ostatním státům NATO, konkrétně Německu a Nizozemsku, čímž dosáhly rozložení nákladů a bojové činnosti na celé společenství aliance. Stalo se tak i proto, že od téhož roku se Spojené státy americké musely soustředit na nové bojiště, jímž se opět stál Irák.

Důvodem, který byl veřejnosti prezentován jako hlavní, bylo údajné vlastnictví zbraní hromadného ničení iráckou vládou a z toho plynoucí regionální ohrožení zájmů západních mocností. V lednu 2003 vystoupil se svým prohlášením opět George W. Bush, který iráckou vládu přímo obvinil z vlastnictví zbraní hromadného ničení. Prezident argumentoval zejména skutečností, že Saddám Husajn uspokojivě nevysvětlil, kam zmizely jedovaté plyny a zásoby dalších zbraní hromadného ničení včetně bojových hlavic. Nutno podotknout, že americké zpravodajské služby mohly předpokládat, že takové zbraně se v Iráku skutečně nalézají, neboť USA jako Husajnovův nejbližší spojenec v irácko – iránské válce o užívání těchto zbraní iráckou stranou velmi dobře věděly, nebo se na jejich dodávkách na střední východ dokonce aktivně podílely. Zlomovým okamžikem však bylo vystoupení Collina Powella v únoru 2003, ve kterém se pomocí řady satelitních snímků snažil dokázat přítomnost zbraní hromadného ničení na iráckém území. V souvislosti s tím se politické špičky USA začaly oficiálně vyjadřovat o nebezpečí setrvání Saddáma Husajna v čele Iráku, jeho podpoře Al-Káidě i odhodlání zaútočit pomocí teroru na demokratické zřízení evropských států. Během Powellova projevu rovněž zazněla obhajoba Bushovy doktríny „preventivního úderu“, čímž bylo de facto rozhodnuto o další válce.

Po posledním ultimátu, které USA Husajnovy daly, bylo předem jasné, že není reálné jej splnit. Zajištění azylu „někde“ ve světě ve lhůtě 48 hodin by bylo velmi problematické i pro jakéhokoliv jiného, méně kontroverzního politika, než jakým byl Saddám Husajn. Uškodila mu jak image čelního představitele státu, který realizoval masové vraždy vlastního obyvatelstva a vedl válečné konflikty se sousedními zeměmi, tak i předešlá spolupráce s USA, k nimž má většina arabského obyvatelstva vyhraněný antagonistický vztah. Následně tedy 20. 3. 2003 došlo k invazi spojeneckých jednotek do Iráku. I v tomto případě nebyla akce plně v souladu se stanoviskem Rady bezpečnosti OSN, neboť USA, byť rada Husajnovův režim odsoudila, nevyčkaly na druhou větu Rady bezpečnosti OSN, která by je zmocnila k použití „všech dostupných prostředků“. NATO se operace Irácká svoboda neúčastnilo, většinu sil tvořila vojska USA a Velké Británie³⁷.

³⁷ NOVÁK, M. Ropa a krev: Americko – irácké války 1990 – 2003. Epoque, 2010. ISBN: 978-80-7425-069-9.

Po necelém měsíci byl 12. 4. 2003 dobyt Bagdád a o dva dny později padlo poslední ohnisko organizovaného odporu Tikrít, Husajново rodiště. Sám diktátor zmizel a ukrýval se na různých místech. Po zlomení organizovaného vojenského odporu byla tehdejšími spojenci vytvořena tzv. Prozatímní koaliční správa, jako přechodná vláda s cílem řídit Irák. Američané následně vcelku marně pátrali po důkazech ospravedlňujících jejich vpád do Iráku, tedy zbraních hromadného ničení. Ty byly nalezeny pouze v minimální míře, navíc se jednalo o zastaralé verze. Podle názoru řady expertů šlo o staré zásoby ještě z dob irácko – iránského konfliktu, kdy Iráčané chemické zbraně používali. Porážka irácké armády však pro koaliční jednotky v žádném případě neznamenaala konec bojových operací. Vojáci i civilisté věrní režimu Saddáma Husajna, v němž spatřovali fungující řád, přešli na taktiku gerilové války a začali spojencům způsobovat citelné ztráty na technice i živé síle. Z tohoto důvodu se koaliční jednotky zaměřily na vyhledávání důležitých osobností bývalého režimu, neboť celkem správně předpokládaly, že se podílejí na organizování pokračujícího ozbrojeného odporu, který se projevoval především v oblasti tzv. Sunnitského trojúhelníku. Povstalci znali polohu řady úkrytů zbraní armády bývalého režimu, neboť v ní často sami sloužili. Výzbrojní materiál si obstarávali také krádežemi z amerických zásob, neboť Američané ostrahu svých skladů podcenili. Tento stav byl způsoben především špatným vyhodnocením mentality protivníka: příslušníci poražené armády působící přes den přátelským či servilním dojmem v noci neváhali útočit jak na koaliční síly, tak trestat civilní obyvatelstvo poskytující okupantům podporu.

Pátrání po vůdcích odporu bylo vcelku úspěšné. Dne 22. 6. 2003 byli po velmi tvrdé přestřelce s mnohonásobnou americkou přesilou zabiti synové Saddáma Husajna Uday a Kusaj, zahynul i prezidentův nezletilý vnuk. Opět došlo ke špatnému vyhodnocení ze strany spojeneckých sil, neboť takový způsob smrti považují tamní Arabové za hrdinství. Díky tomu se řada dalších Iráčanů začala přidávat na stranu povstalců. Akce proti pohlavárům bývalé vlády vyvrcholila 13. 12. 2003, kdy byl v rámci operace Rudý úsvit zajat samotný Saddám Husajn³⁸. O tři roky později byl iráckou vládou odsouzen a následně popraven. Ani tato skutečnost však neoslabila povstalce, kteří vedeni různými vůdci, z nichž nejznámějším byli šiitský klerik Muktada Sadr a sunnitský generál Husajnovy armády Ibrahim Azzat, ještě více vystupňovali útoky proti spojeneckým silám. V Iráku rovněž došlo k tvrdému rozdělení státu

³⁸ AUTOR NEUVEDEN. Saddám se vzdal bez boje [online]. Last updated: 2013-12-14 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/saddam-se-vzdal-bez-boje-0s0-/zpr_archiv.aspx?c=A031214_111801_zpravy_irak_jpl

na šiitskou a sunnitskou část, načež mezi těmito zneprátelenými frakcemi vypukly tvrdé střety. Na destabilizaci země nesli část viny také Američané, kteří po obsazení země rozpustili Husajnovu armádu. Bývalí vojáci se buď houfně přidávali na stranu povstalců, anebo vytvářeli zločinecké skupiny, přičemž všechna tato uskupení byla dostatečně vybavena a zároveň připravena bojově vystoupit proti okupačním silám. Ten nejhorší aspekt se projevil až po několika letech se vznikem tzv. Islámského státu a jeho zapojením do bojových operací. Bývalí vojáci irácké armády vstoupili do řad Islámského státu, kde vytvořili páteřní vojenskou sílu. Vzhledem k tomu, že šlo o vycvičené, válkou zocelené a po pomstě toužící jedince, nelze se divit počátečním úspěchům armády Islámského státu. Oddělení šiitské části Iráku a jeho postupná orientace na perského spojence pro nás nemá zásadní bezpečnostní význam, kromě toho, že šiitské jednotky vedené Hizballáhem bojují v syrském konfliktu na straně prezidenta Bašára Asada.

7. Arabské jaro a destabilizace severní Afriky, blízkého a středního východu jako bezpečnostní riziko pro EU

Termínem Arabské jaro bývá označována série povstání a nepokojů, k nimž v době od roku 2010 až dosud došlo ve většině arabských států. Tato vlna začala protesty v Tunisku, kde byla údajným spouštěčem nepokojů sebevražda mladého člověka, který se upálil na protest proti špatným životním podmínkám. Tento čin způsobil sérii rebelií na celém území státu a v konečném důsledku způsobil pád autoritářské vlády prezidenta Zina Abidina bin Alího. Povstání se následně přenesla také do většiny sousedních arabských zemí jako je Egypt, Alžírsko, Jemen, Jordánsko, Bahrajn, Sýrie a Libye³⁹. Průběh povstání a nepokojů v jednotlivých zemích se však podstatně lišil a rozhodně i jeho důvody považují minimálně za scestné, např. když je v médiích předkládáno, že povstání v Libyi způsobila nespokojenost s nízkou životní úrovní. Tento stát ve skutečnosti dosaženou životní úrovní obyvatelstva přesahoval i některé vyspělé západní země včetně členských států Evropského společenství. To samé si dovoluji tvrdit i o situaci v Tunisku, které jsem v minulosti navštívil a tuto zemi jsem procestoval. Již při zběžném laickém hodnocení je zřejmé, že výsledek Arabského jara je ve všech zemích, které zasáhlo, jednoznačně negativní. Došlo ke zhoršení životních podmínek

³⁹ MENDEL, M. Arabské jaro: Historické a kulturní pozadí událostí na blízkém východě. Academia, 2015. ISBN: 978-80-200-2474-9

i životní úrovně obyvatelstva, nemluvě o následcích, které postihly bezpečnost a ekonomiku v každém z těchto států. Ve všech zemích bez rozdílu se k moci dostaly ještě horší skupiny či vládcí, než v nich vládly v minulosti. Arabské jaro ukončilo relativní klidné období pro blízký a střední východ, které bylo vystřídáno údobím krveprolévání, teroru a občanských válek.

Mezníkem ovlivňujícím bezpečnost Evropy se stal rovněž Egypt, který býval centrem zájmu evropských turistů díky své výhodné poloze na březích Středozemního moře i starověkým pamětihodnostem. Třicet let tam vládl prezident Mubarak a země měla obrovské příjmy z každoročního přílivu turistů. Po revoluci se ovšem k moci dostalo fundamentalistické Muslimské bratrstvo⁴⁰, které okamžitě nastolilo tvrdé muslimské zákony, například pro turistky koupání v moři pouze v tzv. burkini, striktní zákaz prodeje alkoholu apod. Tato změna Egypt okamžitě a rozhodně poškodila, neboť v reakci na tato opatření došlo k bezprostřednímu úbytku turistů z evropských zemí, následkem čehož rychle vyschl proud peněz z cestovního ruchu. Otázkou tedy již není, zda si průměrný Egyptan revolucí polepšil, ale je jasné, že celý Egypt si výrazně pohoršil a zadělal na budoucí ekonomický problém. Tyto skutečnosti byly následně jedním z důvodů, proč došlo k obratu a střetu Muslimského bratrstva s novou egyptskou vládou, která v prosinci 2013 prohlásila Muslimské bratrstvo za teroristickou organizaci a již v březnu následujícího roku zahájila plošné zatýkání jeho členů. I když se tímto krokem podařilo nové egyptské vládě situaci částečně stabilizovat a cestovní ruch znovu rozehýbat, neboť ekonomicky tento stát drží do značné míry „nad hladinou“, výsledky tohoto snažení jsou stále značně nejisté. Mnoho západních turistů totiž definitivně ztratilo důvěru v Egypt jako v bezpečnou zemi, neboť tam přetrvávají problémy po fundamentalistických islamistech, jako např. útoky na Sinajském poloostrově, kde teroristé několikrát napadli jak egyptské vojáky a policisty, tak ostřelovali pozice izraelské armády. Avšak i přes popsané problémy se Egypt (nepočítaje Sýrii, kde se arabskou „revolucí“ podařilo potlačit) jeví jako stát, který se s nástupem západem podporovaných nebo tolerovaných islamistů dokáže vypořádat. Tato skutečnost se protíná i s dalšími kapitolami této práce, jelikož ze států, které se s Arabským jarem dokázaly vypořádat a vyhocenou situaci stabilizovat, přichází do Evropy podstatně méně imigrantů, a tyto státy jsou tedy pro Českou republiku menším bezpečnostním rizikem než státy, kde revoluce zvítězila, a státy se staly kořistí jednoho z nejhorších režimů teokratického typu – Islámského státu a jeho odnoží.

⁴⁰ BOROWSKI, M. Muslimské bratrstvo v Egyptě v letech 2005 – 2011. Bakalářská práce ZU Plzeň. ©2014, last updated: nevedeno [cit. 2017-2-2]. Dostupné z: <https://otik.uk.zcu.cz/handle/11025/13062>

Nejtragičtěji dopadl donedávna nejbohatší stát afrického kontinentu postižený Arabským jarem, a to Libye, která se tím, co v této zemi proběhlo, stala jedním z největších bezpečnostních rizik pro Evropskou unii a státy evropského kontinentu jako takové. V roce 2011 proběhla vlna Arabského jara i Libyí a způsobila krvavou občanskou válku mezi Libyjskou Džamahirijí vedenou dosavadním prezidentem Muammarem Kaddáfim a povstalci reprezentovanými Národní přechodnou radou, které podporovala vojska NATO. Rozvrat tohoto dosud prosperujícího státu začal dne 19. 3. 2011, kdy libyjský vzdušný prostor napadla francouzská letadla, k nimž se později připojily síly Velké Británie, Španělska, Itálie, Belgie, USA a Kanady. Toto koaliční uskupení se svojí technickou a početní převahou přiklonilo vítězství na stranu povstalců a Libyí jako takovou vojensky porazilo. Dne 20. 10. 2011 byl Muammar Kaddáfí zajat povstalci a za ne zcela jasných okolností byl zavražděn. V této souvislosti byl opakovaně vyšetřován i tehdejší francouzský prezident Nicolas Sarkozy, který od Kaddáfího údajně obdržel značnou sumu peněz na financování své volební kampaně. V této souvislosti lze položit otázku, zda se Kaddáfí nedopustil takovouto půjčkou stejné chyby jako kdysi rytíři templářského řádu, kteří půjčovali peníze tehdejšímu francouzskému vladaři Filipu Sličnému, který následně uvedl v platnost poučku, že nejlepším způsobem, jak se vyhnout splacení dluhu, je odstranit věřitele. To je ovšem má subjektivní spekulace. Ať už však tato otázka zůstane zodpovězená či nikoliv, je evidentní, že z kdysi bohatého státu se během krátké doby stala rozvrácená země bez jakýchkoliv pravidel, pevné vlády a fungující infrastruktury.

Tento stát je aktuálně jedním z nejdůležitějších bezpečnostních rizik Evropy, neboť kromě „líhně teroristů“ a frustrovaných občanů právem vinících Evropu a NATO ze své současné situace se přes toto území, kde nefunguje nic připomínajícího organizovaný stát, valí nekonečné zástupy migrantů převážně ze subsaharské Afriky mířících do evropských přístavů. Tito lidé neznají jiný než mateřský jazyk, nemají ponětí o evropské kultuře a hodnotách jejich obyvatel, avšak naprosto nekompromisně požadují evropské bohatství, výhody a vymoženosti, samozřejmě zdarma a bez vynaloženého úsilí. Evropa zatím pokrytecky mlčí o trestných činech a chování těchto migrantů, jejichž jediným cílem je ekonomický zisk a snadný, bezpracný život na úkor druhých. Nicméně čas vyměřený Evropskému společenství se krátí, neboť pokud bude jako dosud přehlížet práva (a to včetně ústavních) svých občanů, v konečném důsledku napomůže ke střetu mezi těmito barbary a původním evropským obyvatelstvem. Jedním z prostředků, jak eskalaci napětí zamezit, je právě vybudování pevných hranic národních států a dodržování všech pravidel vnější i vnitřní bezpečnosti. Evropská unie se však prozatím chová ke svým občanům spíše macešsky a místo jejich

ochrany jim možnost bránit se ještě ztěžuje, naposledy v tomto roce nesmyslným zbrojním zákonem. Nesmyslným proto, že vlastní občany odzbrojuje v době, kdy teroristé a muslimští fundamentalisté jsou plně vyzbrojeni, a to i automatickými zbraněmi, jak se ukázalo během posledních teroristických útoků v Evropě.

Posledním, nicméně nejvýraznějším rizikem jak pro Českou republiku, tak i pro ostatní státy Evropské unie, je vývoj v syrském konfliktu a v důsledku toho hromadění migrantů v Turecku společně s možností jejich masového přesunu na hranice EU. Z toho vyplývá pravděpodobnost průniku teroristických skupin pocházejících z řad Islámského státu nebo jemu blízkých organizací do vnitrozemského prostoru Evropské unie. S tím hrozí jejich následná infiltrace do státních struktur (jak se již stalo v Německu) a pozdější útoky vůči hostitelské, nebo dokonce již mateřské zemi. Jako poslední a zatím nejzávažnější se jeví „export“ Arabského jara do Syrské arabské republiky. Do vyhrocené situace způsobené opozicí podporovanou západními státy byla Sýrie ukázkou toho, jak vedle sebe mohou žít v poklidu různé národy a etnické či náboženské minority. V Sýrii společně žili Arabové, Kurdové, Peršané, Arméni, Čerkesové, Turkmeni, Romové i Židé, rovněž i zástupci odlišných náboženství, včetně vyznání, která mají tradičně antagonistické postoje jako sunnité a šiitě (z nichž jsou v Sýrii nejpočetnější alávitě, k nimž patří i prezident Bašár Asad), křesťané (římští katolíci, protestanti i pravoslavní) či Židé. V Sýrii byla a znovu je jako v sekulárním státě zajištěna poměrně vysoká míra svobody náboženského vyznání, o kterou se v zásadě tento stát staral v rámci vlastní bezpečnostní politiky.

I když má Sýrie demokratické republikánské zřízení, je poměrně velkou skupinou západních politologů považována za autoritářský stát. Nicméně svobodu vyznání a toleranci národnostních menšin až do vzniku občanské války vyeskalované v roce 2012 lze tomuto státu upřít jen těžko. Arabské jaro se do Sýrie přelilo v roce 2011 obdobně, jak se tomu stalo v ostatních zemích, a začalo formou „poklidných“ demonstrací proti stávajícímu státnímu zřízení. Ty se brzy zvrhly v porušování veřejného pořádku, čímž byly bezpečnostní složky donuceny k zásahům, které postupně eskalovaly v občanskou válku, tak jako v řadě ostatních zemí Arabského jara, kde se „opoziční síly“ pokusily násilně zmocnit vlády. Jak se mělo následně ukázat, opozice byla mnohem méně demokraticky smýšlející než její předchůdci.

Protesty se v občanskou válku změnily v průběhu roku 2012, a to tzv. masakrem v Húle, kde zahynulo přes 100 civilních obětí, včetně dětí. Dlouhé vyšetřování vedené OSN učinilo za tento čin odpovědnými polovojenské jednotky věrné Bašáru Asadovi, avšak celé řízení proběhlo poměrně nejasně, stejně jako obdobné vyšetřování údajného použití chemických zbraní, z něhož byla nejprve obviněna vládní vojska. Teprve po delší době (zejména po dobytí

povstaleckých základů, kde byly tyto bojové látky rovněž nalezeny) bylo váhavě připuštěno, že ony látky použily všechny strany konfliktu. Nutno poznamenat, že použití bojových otravných látek vládními vojsky nebylo věrohodně zadokumentováno. Tento akt zůstal v té rovině, že se obě strany viní z užití těchto prostředků navzájem. Přitom je nutno zdůraznit, že vlastní-li syrská opozice i nadále bojové otravné látky, je tato skutečnost obrovským bezpečnostním rizikem pro všechny státy Evropy a bezesporu pádným důvodem k velmi ostrým hraničním kontrolám.

Údajné použití otravných látek vládními jednotkami použily USA jako záminku k ozbrojené intervenci v Sýrii, avšak v Radě bezpečnosti OSN útok znovu vetovaly Rusko a Čína. USA v reakci na jejich postoj vyzvaly ostatní spojence k intervenci i bez mandátu OSN, stejně jako v případě bývalé Jugoslávie. V této době již o poznání opatrnější Velká Británie nechala o návrhu hlasovat Dolní sněmovnu Spojeného království, která návrh vlády premiéra Davida Camerona o intervenci bez mandátu OSN zamítla. Po tomto politickém nezdaru se USA dalšího vměšování do syrské občanské války vzdaly. Situace na bojišti v Sýrii se však stávala pro vládní jednotky postupně kritickou a po občanských nepokojích, tlaku mezinárodního společenství i jednotlivých západních států začaly válku proti početně silnějšímu, lépe vyzbrojenému a fanatickému protivníkovi prohrávat. Jak již bylo uvedeno, mnoho bojovníků Islámského státu dříve sloužilo v irácké armádě Saddáma Husajna, a tím pádem měli za sebou jak vojenský výcvik, tak řadu bojových zkušeností.

Protivník vedený Islámským státem a doplňovaný dalšími protivládními frakcemi či teroristickými organizacemi rovněž s úspěchem používal zastrašování, a to v jeho nejstarší formě brutálních poprav zajatých vojáků i civilistů, genocidy etnických či náboženských menšin (například Jezídů), braní žen do sexuálního otroctví a obchodu s lidmi⁴¹. Za tohoto stavu probíhající genocidy a humanitární krize, kdy byly jednotky věrné dosavadnímu prezidentovi v těžké defenzivě a jedinou další silou odporu bylo kurdské YPG podporované několika stovkami křesťanských bojovníků, kteří se po vyvraždění křesťanů příslušníky Islámského státu sjeli do Sýrie z celého světa k obraně zbytků křesťanských komunit, zasáhly ve prospěch legitimní vlády Rusko s Iránem, a to formou vojenské intervence, a rovněž Čína formou ekonomické podpory legitimního režimu. Rusko schválilo dne 30. 9. 2015 žádost prezidenta Vladimira I. Putina povolení nasadit v Sýrii ruské ozbrojené síly na žádost syrské vlády.

⁴¹ WEISS, M., HASSAN, H. Islámský stát: uvnitř armády teroru. CPRESS, 2015. ISBN: 978-80-2640-883-3

Po příchodu ruských sil, iránských revolučních gard a Iránem podporovaného Hizballáhu na bojiště se obraz války začal rychle a radikálně měnit. Po několika ofenzivách ruských, iránských, kurdských a syrských sil se podařilo osvobodit většinu území ovládaných teroristy vedenými vojsky Islámského státu a zatlačit tyto jednotky do defenzivy. Problém nastal ve chvíli, kdy se část těchto sil stáhla do Iráku, kde ovládla oblast Mosulu, avšak v současné době jejich zbytky likviduje irácká armáda podporovaná americkými jednotkami. Dobožováno tedy rozhodně není, ale dle aktuálního pohledu by se mohlo světové společenství včetně Ruska a USA spojit v boji proti Islámskému státu, který svojí existencí i svými činy ohrožuje světovou civilizaci v globálním měřítku.

Velmi zvláštní roli v tomto konfliktu hraje Turecko a jeho prezident Recep T. Erdogan. Turecko původně využívalo laxního přístupu NATO k válce s Islámským státem, dokonce s tímto teroristickým uskupením vedlo vlastní „politiku“ včetně vzájemného obchodování (např. s ropou). Jako člen NATO se Turecko proti Islámskému státu zpočátku nepostavilo z pozice vojenské síly, nýbrž spíše jeho aktivity potají ignorovalo, či se na nich dokonce částečně podílelo. Turecko tímto způsobem především řešilo svůj vlastní problém s kurdskou menšinou, přičemž sílící vliv Kurdů v Sýrii mu byl spíše příslovečným trnem v oku a znepokojoval turecké politiky mnohem více než aktivity Islámského státu. Tuto skutečnost Turci potvrdili svým blokováním přísunu kurdských posil pro město Kobani na syrském území, které obléhaly síly Islámského státu.

Turecko však zaznamenalo prudký obrat po nepovedeném puči a pokusu o svržení vlády prezidenta Erdogana v červenci 2016. I když oficiální místa tvrdí, že EU, NATO a USA stály za Erdoganem, skutky, jichž se prezident po potlačení puče dopouští, naznačují spíše pravý opak. Erdogan se po porážce puče přiklání spíše k ruské federaci a vztahy Turecka s EU a USA citelně ochladly. Zarážející je tedy nejen usmiřování s Rusy, tolerantnější přístup k Sýrii Bašara Asada (který byl až do této doby nemyslitelný), masové zatýkání a represe vůči politickým oponentům navzdory odlišnému názoru Evropského společenství a USA, ale v neposlední řadě také blokování letecké základny NATO v Incirliku na tureckém území. Přímo obvinění USA z pokusu o zorganizování puče proti Erdoganovi jeho ministrem Sulejmanem Sojlu svědčí o tom, že turecká vláda tuto variantu pokládá za reálnou. Vzhledem k tomu, že Turecko disponuje druhou nejsilnější armádou v rámci NATO, se jeho projev vzdalování se Severoatlantické alianci jeví jako obrovská bezpečnostní hrozba pro celé Euroatlantické společenství. O tom, že proces odklonu Turecka od NATO již začal, svědčí společné vojenské operace s ruskou armádou proti Islámskému státu v Sýrii, které si bývalí

rivalové společně chválí a postupně se z nich stávají (nebo se již stali) spojenci, což je pro NATO jistě hořkou pilulkou.

Dalším nebezpečným faktorem a bezpečnostním rizikem ze strany Turecka je několikamilionové množství migrantů nacházejících se na jeho území, které, jak Turecko ústy svých představitelů Evropské unii hrozí, může být nekontrolovatelně vypuštěno či vytěsněno do evropského prostoru a Evropa, která již teď žíví statisíce migrantů na úkor svých původních obyvatel, bude postavena před volbu konfliktu s těmito migranty a levicovými uskupeními na jedné straně a původními obyvateli a národnostně smýšlejícími skupinami na straně druhé. Tato situace se může jevit tak vážnou, že může vést i k občanským nepokojům v evropském prostoru a v krajním případě k občanským válkám, neboť uvedené strany a skupiny jsou již dnes tak vymezeny a jejich postoje tak vyhraceny, že spolu již dokonce odmítají komunikovat, což po historických zkušenostech můžeme označit za začátek rozkladu naší společnosti. Vládnoucí činitelé by si tedy měli uvědomit, o co v současné době „hrají“.

8. Shrnutí příčin bezpečnostních rizik a hrozeb přicházejících z jižní a jihovýchodní strany do evropského prostoru

V důsledku nové politické situace vzniklé na jižní a jihovýchodní straně hranic Evropského společenství dochází vlivem prodělaných procesů k následujícímu stavu:

- 1) Arabské jaro nevedlo v žádné zemi, kde proběhlo, k demokratickému procesu očekávanému společností
- 2) k moci se dostaly často buď polomafiánské, či radikální skupiny neuznávající žádný civilizovaný právní systém
- 3) v důsledku uvedených skutečností v těchto zemích dochází k potlačování lidských práv, roste nezaměstnanost a kriminalita
- 4) prudce se zhoršuje bezpečnostní situace, množí se násilné trestné činy
- 5) roste radikalismus a netolerance
- 6) stát jako takový přestal efektivně fungovat, ve vládě jsou lobbyisté a korupčníci
- 7) nekontrolovatelně roste počet nelegálně držených zbraní, což zapříčiňuje uplatňování tzv. práva silnějšího
- 8) kdo nemá dostatek prostředků, žije na okraji společnosti

- 9) stagnace průmyslu, hospodářství a celkové ekonomické situace
- 10) akutní hrozba nových nepokojů, případně další občanské války
- 11) prudké zhoršení životní úrovně (zdravotnictví, školství, zaměstnanost)

Důsledkem těchto faktorů je masová migrace do civilizovaných států, převážně do Evropy. Po odeznění revolucí Arabského jara se obyčejní lidé cítí frustrováni, zklamáni a podvedeni, a to jak domácími elitami, tak euroatlantickými zeměmi. Tím, že domácí elity prahnoucí po moci hodily zájmy vlastních občanů přinejmenším „za hlavu“, se na těchto lidech dopustily zrady, a co horšího, vzhledem k vývoji situace nedávají obyvatelstvu žádnou přijatelnou alternativu nebo alespoň lepší výhled do budoucnosti.

Ze zemí s takto zničenou infrastrukturou a beznadějnými vyhlídkami do dalších let se imigranti z blízkého a středního východu snaží do Evropy dostat, neboť mají pocit, že Evropou byli zrazeni, když po podpoře protivládních akcí a „svalnatých řečech“ nebyla schopná jakékoliv akce na podporu svých spojenců. Nyní od Evropy požadují satisfakci v tom smyslu, že žádají, aby se o ně postarala. Vedení Evropské unie se zde opět chytilo do vlastní pasti, neboť dřívější akce provádělo bez většinového souhlasu či mandátu svých občanů, po nichž však nyní požaduje spoluúčast na zvládnání migrační krize, a to ať už formou finanční či jiné pomoci, nebo alespoň formou tolerance. Tím se však evropské elity dostávají do sporu s vlastními občany, neboť ti, když byli vyřazeni z procesu rozhodování, se nyní k pomoci migrantům stavějí často zamítavě či přímo nepřátelsky. Kromě této skutečnosti existuje ještě obrovské riziko hraničící téměř s jistotou, že se mezi migranty do Evropy dostávají také radikálové s jasným cílem systematicky útočit na evropskou kulturu a styl života. Dalším rizikovým aspektem je skutečnost, že se mezi migranty vyskytují jedinci z Evropy, kteří z důvodu vlastního přesvědčení, ziskuchtivosti nebo touhy po dobrodružství bojovali v řadách Islámského státu a nyní usilují o návrat zpět. Tito bojovníci jsou plně vycvičeni, navíc často prošli mnoha boji na blízkovýchodních frontách a jejich útok na evropskou kulturu je téměř jistý.

Jinou kategorií migrantů a odlišný druh ohrožení představují uprchlíci ze subsaharské Afriky přicházející přes Sýrii a Středozemní moře do Itálie. Jedná se vesměs o absolutně nevzdělané a do značné míry primitivní národy, které obecně nemají žádnou úctu k evropským hodnotám, lidskému životu vůbec a o demokratickém zřízení patrně nikdy neslyšely. Vzájemné konflikty v této části afrického kontinentu, byť vedené moderními prostředky, většinou probíhají tím způsobem, že se jeden kmen pokouší vyvraždit nebo zásadně poškodit (doslova učinit nepotřebnými) příslušníky jiného kmene, avšak málokdy dochází k přímému střetu obou armád. Typ těchto migrantů nezná pojetí práva v evropském

slava smyslu, a v zásadě požaduje zabezpečení svých potřeb (včetně sexuálních), a pokud mu to není umožněno, uchyluje se k násilí. Přitom však většina těchto lidí nechápe, že se tak dopustili něčeho nezákonného, naopak jsou přesvědčeni, že bílí muži, kteří Afriku léta okupovali, jsou nyní povinni naplnění jejich potřeb zabezpečit, a tím „splatit svůj dluh“ za koloniální období. Takové přesvědčení je těmto lidem vštěpováno od útlého mládí jejich diktátory viz Robert Mugabe v Zimbabwe, na jehož příkladu lze doložit ekonomické aspekty hospodaření černošských diktátorů⁴². Uprchlíci popsaného typu v Evropě již dělají problémy a je jisté, že je nadále dělat budou, neboť jak již bylo uvedeno, většinou zcela nechápou evropské pojetí práva.

Tzv. multikulturní soužití s těmito lidmi je nemožné stejně jako jejich zamýšlená integrace do evropské kultury, což lze dokumentovat na příkladech z Jihoafrické republiky, kterou osobně znám, procestoval jsem ji a mám tam řadu přátel a příbuzných. Podmínky v této zemi byly totiž těm evropským velmi podobné, takže se mi tato komparace jeví jako velmi vhodná. Po tzv. búrských válkách byla Jihoafrická republika (tedy od roku 1910 Jihoafrická unie) v relativním klidu, bez ekonomických i politických výkyvů. Sice se jako člen Commonwealthu účastnila na straně Velké Británie obou světových válek, ale země jako takové se dlouhá desetiletí žádný větší problém nedotkl. Jihoafrická republika byla jedním z nejbohatších států Afriky, a to i přes to, že tam vládl tzv. apartheid založený na důsledné rasové segregaci. Ovšem i v tomto období se v zemi dobře dařilo jak bělošskému, tak i černošskému obyvatelstvu, a to až do roku 1994, kdy s moci v zemi ujal Nelson Mandela. Od této doby začaly reformy a perzekuce bílého obyvatelstva mající drtivý dopad na ekonomiku země. Po zavedení těchto reforem se na přelomu tisíciletí vzbouřilo búrské obyvatelstvo, které se chystalo se zbraní v ruce hájit svá práva a svobody. Na naléhání a sliby zajištění bezpečí ze strany světových mírových organizací však Búrové zbraně složili. Sliby však byly pouze planými řečmi, neboť okamžitě nastalo ještě silnější utlačování bělošského obyvatelstva, které trvá prakticky dodnes. V důsledku toho se jedna z nejbohatších zemí Afriky postupně propadá do bídy a chaosu. JAR je v celosvětovém měřítku na druhém místě v počtu spáchaných vražd a dokonce na prvním místě v počtu loupežných přepadení a znásilnění (prvenství drží také v počtu znásilnění dětí a kojenců). Černošské obyvatelstvo totiž věří, že pohlavní styk s pannou léčí virus HIV, a proto často dochází ke znásilňování nezletilých dívek.

⁴² STOJANOVÁ, M. Mugabeho vládnutí v Zimbabwe jako recept na dlouhověkost režimu? FF UK, Ústav politologie, Praha 2015

Vraždy bílých farmářů jsou prakticky na denním pořádku a vládou je tato genocida bílého obyvatelstva do značné míry tolerována. Běloši se stěhují do bezpečných a střežených čtvrtí. Příklad za všechny: v roce 2009 přiznal kanadský soudce jednatřicetiletému bílému Jihoafričanovi Brandonovi Hurtleymu status uprchlíka. Učinil tak s ohledem na nebezpečí, které mu v JAR hrozilo kvůli barvě pleti. Hurtleý žil v Kapském Městě, a jak sdělil soudu, byl sedmkrát napaden, z toho třikrát nožem. Útočníci mu přitom nadávali do bílých psů. Vládnoucí strana v JAR, Africký národní kongres, označila soudní rozhodnutí za rasistické. Dále: Pravý prostor z 6. 2. 2017, článek s názvem Rasismus proti bělochům v Jižní Africe. Mezi lety 1990 – 2012 proběhlo 1 544 vražedných útoků proti místním farmářům. V roce 2012 vyzval prezident Zuma ke střílení bělochů. V tomto zdroji je rovněž zadokumentováno pokrytectví multikulturalistických humanitárních společností, které pod různými záminkami odmítají vraždy bělochů vyšetřovat.

Závěrem lze říci, že podle mého názoru není toto soužití možné. V současné době jakákoliv integrace do evropského společenství nepřipadá bez obrovských problémů v úvahu. Pokus tyto osoby integrovat do euroatlantické civilizace nutně povede ke kolapsu v prostoru Evropské unie, Schengenského prostoru, anebo k exodu původního obyvatelstva. Je tedy bezpodmínečně nutné připravit se na příliv migrantů patřičnými prostředky, k nimž pevná státní hranice střežená ozbrojenou mocí rozhodně patří.

9. Bezpečnostní rizika na východní straně hranic

Další těžko kontrolovatelnou vlnou migrace může být příliv osob přes východní část hranice, a to konkrétně z Ukrajiny, kde, jak se zdá, v současné době probíhá kolaps státního systému. Začátek krize tohoto státu se datuje do roku 2013, kdy na Ukrajině vypukla revoluce, ne nepodobná povstáním Arabského jara, avšak po svržení legálně demokraticky zvoleného prezidenta Janukovyče se ozvaly i provládní síly, a to zejména na Krymu. Tento poloostrov se následně za aktivní podpory Ruska osamostatnil a záhy se připojil k ruské federaci. Tímto krokem se Krym vyhnul krveprolití, které probíhalo a dosud stále probíhá v oblasti Donbasu ve východní části Ukrajiny, kde vyhlásily samostatnost Luhanská lidová republika a Doněcká lidová republika. Ukrajina proti těmto nově vzniklým a zatím mezinárodně neuznaným státním útvarům okamžitě zahájila vojenské operace.

Vcelku zajímavý je postoj EU a NATO, které se nejdříve snažily Ukrajině nabízet své smlouvy (odmítnutí smlouvy Východního partnerství EU prezidentem Janukovyčem pro její nevýhodnost pro Ukrajinu bylo oficiálním důvodem povstaleckých sil pro puč proti prezidentovi) a po revoluci i další podporu včetně popření svého vlastního precedentu, kdy uznaly odtržení Kosova s tím, že každý národ má právo na sebeurčení, ovšem v případě Luhanské a Doněcké lidové republiky zaujaly naprosto opačný postoj. Nyní nabízená pomoc citelně ochabla, zřejmě z důvodu, že se válečná situace postupně začala pro Ukrajinu vyvíjet nepříznivě. Hlavním důvodem budou pravděpodobně ekonomicko-politická hlediska, neboť Ukrajina má pro Evropu dvě velká negativa: prvním je de facto státní bankrot a druhým neskryvaná glorifikace válečného zločince Stěpana Bandery, na což velmi citlivě reaguje zejména Polsko, které patří k „velkým hráčům“ EU na východní straně společenství.

V roce 2014 eskaloval jeden z nejkrvavějších konfliktů novodobé historie Evropy pokusem nové ukrajinské vlády o násilné vojenské obsazení částí země věrných svému původně zvolenému prezidentovi. Donbaské republiky po počátečních tvrdých ústupových bojích však za aktivní podpory Ruska ukrajinský postup následně zastavily a dokonce ušředily nepřátelským vojskům několik porážek (nejznámější u města Debalceve). Fronta se od tohoto období relativně stabilizovala a na základě tzv. Minských dohod z února 2015 a vše nasvědčovalo tomu, že se z této války stane „zamrzlý konflikt“. Přestože stále docházelo k oboustrannému porušování příměří, ani jedna ze zneprátených stran již neměla sílu k otevřenému útoku na protivníka.

Ke změně došlo až v průběhu prosince 2016, kdy ukrajinská strana nabyla dojmu své převahy a provedla rozsáhlou ofenzivu za použití tanků a dělostřelectva u obce Adějevka. Novoruské armádě se však podařilo tento nástup zastavit a konflikt se stává podobným zákopovým bojům z první světové války, kdy se protistrany po předchozí dělostřelecké přípravě pokouší čelními útoky získat pár metrů půdy kontrolované nepřátelskými silami. Tento postup se nazývá taktikou „žabích skoků“, ovšem má tu nevýhodu, že při něm dochází k citelným ztrátám na živé síle obou stran.

K problémům země se ještě přidávají některé části Podkarpatské Rusi, která byla kdysi součástí Československé republiky, a kde se v důsledku špatné ukrajinské situace začíná otevřeně hovořit o autonomii. Tyto snahy se ukrajinská vláda pochopitelně snaží potlačit, ale myšlenka autonomie má skrytou podporu sousedního Maďarska (podporu krajanům vyjádřil kromě jiných maďarských politiků např. Janos Naktony, ministr zahraničí Maďarska) a zřejmě i Rumunska, neboť oba státy tam mají své národnosti menšiny a pravděpodobně i mocenské zájmy. Čeští představitelé se k této věci zatím nijak oficiálně nevyjádřili.

Je tedy více než pravděpodobné, že země, která je takto ekonomicky zruinována a ve které probíhá občanská válka, nepokoje a chaos, je s největší pravděpodobností těsně před totálním kolapsem státního systému, se může rychle stát zdrojem dalších statisíců uprchlíků. Do budoucna (dokonce ve velmi krátkém časovém horizontu) je tedy nutné počítat s větší migrací, a to oběma směry od probíhající fronty. Na naši stranu se budou snažit dostat lidé, jak sužovaní strastmi občanské války, kteří nenesou žádné bezprostřední riziko, tak ovšem i osoby převážně mužského pohlaví prchající před uplatněním povolávacího rozkazu. Ani ti sice nepředstavují bezprostřední bezpečnostní riziko, ale s velkou pravděpodobností se o vstup na území republiky budou pokoušet ilegálně z důvodu obav před vydáním do mateřského státu, kde by jim pro neuposlechnutí povolávacího rozkazu hrozilo trestní stíhání. Poslední a z bezpečnostního hlediska nejrizikovější budou skupiny páchající trestnou činností na příslušnicích svého národa, zatím na svém území. Pravděpodobně i tyto posláze mohou využít chaosu spojeného s migrací směřující na západ ve svůj prospěch a budou chtít rozšířit teritorium svého působení.

10. Vyhodnocení situace a důvody zániku

Všechna tato bezpečnostní rizika a problémy, jakož i skutečnost, že se Evropské společenství otřásá v základech, ať už se jedná o tzv. Brexit, zvolení Donalda Trumpa americkým prezidentem či absolutně nezvládnutou migrační krizi, budou v příštích letech utvářet obraz dění v Evropě. Jedním z průvodních jevů této situace je prudký nárůst preferencí pravicových, vlasteneckých a národních hnutí a jejich postupné pronikání do „vysoké“ politiky. Tyto snahy jsou vidět například v Německu, Rakousku, Finsku či Nizozemsku, kde má nyní reálnou šanci na volební úspěch strana Geerta Wilderse. Na prezidentské volby ve Francii zase čeká strana Marine Le Pen. Evropská unie se může zhroutit v horizontu několika málo let, neboť se vlivem aktuální situace dostává stále dál do příslovečné slepé uličky. Tomu nasvědčuje například projev německého vicekancléře Sigmaru Gabriela o projektu tzv. dvourychlostní Evropy, předznamenávající konec rovného postavení mezi státy a členy Evropské unie⁴³. I mezi řadovými občany mnoha států lze sledovat narůstající odpor ke

⁴³ AUTOR NEUVEDEN. Brusel končí? [online]. © 2017, last updated: 2017-1-24 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: <http://aeronet.cz/news/nemecky-vicekancler-vyzval-ke-vzniku-2-rychlostni-evropy-coz-by-ale-znamenalo-konec-lisabonu-a-s-tim-i-konec-eu-v-dnesni-podobu-nemecky-projekt-das-neue-europa-nabira-realne-obrasy-brusel-konci/>

všemu „bruselskému“, což znovu napovídá, že kolaps Schengenského prostoru, eurozóny a dost možná celé unie na sebe nenechá již dlouho čekat.

K těmto politicko-bezpečnostním faktorům můžeme přidat také faktory bezpečnostně-ekonomické. Každoročně jsou vynakládány obrovské částky na integraci uprchlíků, zabezpečení hranic, financování sborů jako je Frontex⁴⁴ (který však uprchlíky do Evropy spíše dováží, než aby před nimi kontinent chránil), výdaje na mediální kampaně snažící se ovlivnit kladný postoj obyvatelstva k migrantům, investice do odstraňování škod, které uprchlíci svým protiprávním chováním páchají, či potlačování nepokojů domácího obyvatelstva, které je tímto jednáním znepokojeno a začíná se proti němu bouřit. Obrovskou finanční zátěž představují také náklady spojené s pobytem a vydržováním uprchlíků – jejich ostraha, náklady na stravu a ubytování, úhrada způsobených škod na zařízení, kapesné pro tyto lidi a v neposlední řadě financování takzvaných neziskových organizací, které se na pomoci uprchlíků a jejich integraci efektivně přizívají.

S těmito náklady souvisí také obrovská zadluženost některých členských států EU, jako je například Řecko či Itálie, které postupně rostou do nesplacitelné výše (tuto situaci lze komparovat např. s Edwardem Gibbonem – Zánik Říše římské – a jeho až zarážející shoda s aktuálním vývojem), neustálé emise nových peněz, kterými je tato „černá díra“ zacelována. Bude tedy nejenom vhodné, ale řekl bych s ohledem na naše budoucí pokolení dokonce nezbytné, postarat se o to, aby se po tomto kolapsu způsobeném nezodpovědnými „elitami“ si naše země zachovala co nejvíce ze schopnosti přežít a udržela si svoji národní identitu. To vyžaduje obnovu dřívější soběstačnosti v zemědělství a průmyslu. K těmto úkolům bude nezbytné rovněž spolehlivě zabezpečit naši státní hranici, aby došlo k zamezení šíření výše popsaných negativních jevů do ostatních společností. Jinými slovy, společnost, pokud chce přežít, by se měla transformovat ze společnosti otevřené na společnost uzavřenou. „Otevřít“ se opět můžeme až po odstranění škod způsobených lajdáckým vedením tohoto státu takzvanými elitami.

⁴⁴ AUTOR NEUVEDEN. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž [online]. Last updated: 2017-2-12 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/frontex_cs

11. Zbudování státní hranice, příklady ze současnosti a jejich možné využití v České republice

V souvislosti s migrací se zabývá obnovením či upevněním státních hranic stále více zemí. Tento precedens roste ať už v Evropě či Spojených státech amerických. Jako příklad jsem vybral právě USA, a z evropských států ten nejznámější, který se jako první a jediný vzešel ultimativním požadavkům Evropské unie, byť je jejím členem, a sice Maďarsko. USA trpí dlouhodobě přílivem nelegálních migrantů, a to především z jižní části své hranice, tedy z Mexika. Nová administrativa amerického prezidenta Donalda Trumpa se ztotožňuje s názory občanů, kteří tvrdí, že hispánské skupiny ohrožují USA svou činností, a to jak ve sférách šedé či černé ekonomiky, tak i různými aktivitami propojenými s ostatními druhy trestné činnosti, velmi často s drogovou scénou. Spojené státy se již v minulosti pokoušely a nadále pokouší s těmito problémy bojovat, a to ještě dlouho předtím, než se prezidentem USA stal Trump, který na tento problém poukázal přímo, bez politické korektnosti.

Spojené státy kontrolují své hranice jak již v minulosti zbudovaným plotem, tak monitorováním hraničního pásma s využitím moderních technických prostředků v kombinaci se živou silou, tedy ozbrojenými a bezpečnostními složkami. Ty jsou pro tuto činnost zpravidla speciálně vyčleněny a mají ji jako hlavní součást pracovní náplně během své služby. Oponentům, kteří tvrdí, že pevná technická překážka migranty nezastaví, lze jako příklad uvést příhraniční oblast u města San Diego, kde byl v roce 2007 vybudován plot v celkové délce přes 1 000 kilometrů. V 90. letech se hranici ročně pokoušelo překročit cca 600 tisíc osob. Po roce 2007, kdy byla tato překážka vybudována, zadržela pohraniční stráž pouze 153 běženců. Skutečnost, že se migranti pouze nepřesunuli do jiných míst, potvrzuje také statistika potvrzující celonárodní mezidekádní údaje, podle níž došlo k poklesu přicházejících migrantů o více než 500 tisíc osob. Před rokem 2000 bylo na hranicích s Mexikem zadrženo více než milion lidí, v roce 2010 však jejich počet klesl na cca 463 tisíc⁴⁵. Tento počet je nejnižší od roku 1972.

Zákon o výstavbě plotu však není v USA věcí nové prezidentské administrativy, ale podepsal jej ještě prezident George W. Bush, který na plot dlouhý 1 125 kilometrů uvolnil finanční prostředky a do tohoto prostoru ještě poslal jako posilu 6 000 vojáků americké

⁴⁵ NÍDR, T. Díry, ucpávky a smrt na americko-mexických hranicích. Už to trvá desetiletí [online]. Last updated: 2010-7-16 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diry-ucpavky-a-smrt-na-americko-mexickyh-hranicich-uz-to-trva-desetileti-1lh-/zpr_archiv.aspx?c=A100715_142649_kavarna_chu

armády. Bush posílení bezpečnosti 3 200 kilometrů dlouhé hranice odůvodnil především ochranou týkající se občanů USA, pracovních míst, ekonomiky, státního systému (zahlcení zdravotního a vzdělávacího systému) a v neposlední řadě též zvýšení bezpečnosti jaderných elektráren. Tento zákon byl prosazen i přes tvrdou kritiku a odpor Mexika ústy jeho tehdejšího ministra zahraničí Luise Ernesta Derbeze⁴⁶.

Z uvedeného jasně vyplývá, že ochrana před migranty není pouze evropskou záležitostí a problémem posledního roku nebo dvou. Tato opatření, byť byla úspěšná, se přesto ukázala jako ne zcela dostačující, a proto se administrativa a sám nový americký prezident rozhodli své hranice a migrační politiku ještě více upevnit, a to formou výstavby zdi v tomto problematickém pásmu. Podobnými důvody jsou ospravedlňovány snahy o zamezení vstupu do USA osobám z převážně muslimských zemí, které jsou, jak se Trumpova administrativa domnívá, propojeny s různými násilnými činy ohrožujícími bezpečnost občanů USA a země jako takové. Nelze si nevšimnout, že i přes mediální odpor díky této Trumpově politice posilují nejen americké akcie, které se vyšplhaly na nová rekordní maxima, ale rovněž dolar⁴⁷. Trumpova protiimigrační politika řeší tedy nejen vnitřní bezpečnost státu, ale rovněž bezpečnost ekonomickou, což západní svět velmi nutně potřebuje.

Z evropských států je nejlepším případem pro model efektivní ochrany státní hranice Maďarská republika, s níž jsme historicky dlouhodobě spjati, ať už z období habsburské monarchie, východního sovětského a postsovětského bloku až po dnešní současnost – státy tzv. Visegrádské čtyřky, které by v případě připojení Rakouska a Slovinska bývalou rakousko-uherské mocnářství prakticky kopirovaly. Maďarský premiér Viktor Orbán a jeho vláda nejen že si nebezpečí migrace a plíživé islamizace včas povšimli (možná na základě historických zkušeností), ale ještě projevili úctyhodnou osobní statečnost při obraně tradičních civilizačních hodnot a evropsko-křesťanské kultury, když se rozhodli v rozporu s nařízením Bruselu, podporovaným v té době ještě Obamovou administrativou, tyto hodnoty bránit. Bylo to právě Maďarsko v čele s jeho premiérem, které se navzdory odporu celé Evropské unie a v té době ještě USA rozhodlo svůj životní prostor, hodnoty a tradice chránit, a v důsledku této tehdy tolik kritizované obrany (byla kritizována nejen z humanitárního hlediska, ale také z důvodu údajné nefunkčnosti) se zastavil proud migrantů na tzv. balkánské trase. Námítky

⁴⁶ REUTERS. Bush uvolnil peníze na stavbu plotu na hranici s Mexikem. [online]. Last updated: 2016-10-5 [cit. 2017-1-28]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/bush-uvolnil-penize-na-stavbu-plotu-na-hranici-s-mexikem-pkj-zahranicni.aspx?c=A061005_074444_zahranicni_mia

⁴⁷ ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. Americké akcie v pátek stouply na nová maxima, za celý týden hlavní indexy přidaly zhruba procento [online]. Last updated: 2017-2-10 [cit. 2017-2-12]. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/zpravy-z-trhu/2017/2/10/americke-akcie-10-unora-2017/>

kritiků se tedy ukázaly jako neopodstatněné a mylné a Maďarsko tímto svým krokem dokázalo od migrantské vlny uchránit nejen sebe, ale zároveň i celou střední Evropu.

Tato země, již došla trpělivost s laxním přístupem EU k migrační otázce i s chováním nelegálních migrantů jako takových, postavila na hranicích se Srbskem 4 metry vysoký plot v délce 175 kilometrů. Tímto opatřením ochránila své pohraničí před přívalem nepřizpůsobivých a kulturně zcela odlišných individuí s potenciálem uvést zemi do chaosu a vážně ohrozit veřejný pořádek. Jak je patrné, technicko-stavební zábrany v kombinaci s použitím živé síly ozbrojených složek jsou účinné a dokáží ochránit svěřený prostor. Za povšimnutí stojí, že kritici těchto opatření ze západní Evropy mají na svém území daleko větší chaos a narušování veřejného pořádku než země na východní straně EU včetně států Visegrádské čtyřky, které jsou dle kritiky k migrantům „nevstřícní“.

Na základě zkušeností a současného dění se mi jeví přístup zemí východní a střední části Evropské unie jako účinnější. V našich podmínkách by byla jistě realizovatelná kombinace výše uvedených technicko-stavebních opatření, a to jak plotů, tak i zdí nebo zátarasů kombinovaných jak s nasazením živé síly, tak využitím různých elektronických monitorovacích a výstražných prostředků či zabezpečovacích systémů.

Nutnost ochrany státní hranice úzce souvisí s bezpečností státu, a to jak vnější, tak i vnitřní. Uzavření hranic lze nejlépe přirovnat k uzavření dveří od svého domu. Dům bývá otevřený v případě pocitu naprostého bezpečí. Pokud se ovšem v okolí domu začnou pohybovat neznámí lidé, o jejichž dobrých úmyslech lze mít vážné pochybnosti, je vhodné dům uzavřít, anebo alespoň hlídat vchod, kontrolovat vstup a věnovat větší pozornost jeho okolí. Takto obdobě funguje také ochrana státního celku. To, že někomu taková opatření vadí, považují buď za nerozum, nebo pokrytectví. V současné situaci a na základě zkušeností s chováním migrantů, konkrétně s jejich trestnou činností a přestupky proti veřejnému pořádku, které páchají v obrovském množství, ať už se jedná o sexuální útoky (nejznámější jsou útoky v Kolíně nad Rýnem či znásilnění nezletilého chlapce v bazénu v Rakousku, což je bohužel pouze příslušná špička ledovce), majetkovou trestnou činnost (krádeže a loupeže), vandalismus a poškozování cizího majetku (zapálená auta, kontejnery, poničené výlohy obchodů) či rabování v obchodech a mnoho jiného protiprávního chování (přestupky na úseku veřejného pořádku nelze ani vypočítávat), je dle mého názoru nejvhodnější politikou model tzv. uzavřeného státu s přísným azylovým režimem, striktními pohraničními kontrolami a ostrahou státní hranice jako takové. Za zmínku jistě stojí také nebezpečí teroristických útoků, které se však prozatím České republice vyhýbají, ale „vstřícné státy“ jimi již v hojné míře začínají trpět.

Islámští teroristé, jelikož znají slabé stránky humanitárně zaměřené evropské civilizace, těchto slabin naopak využívají a v poměrně značném množství se mezi migranty infiltrují (nebo již infiltrovali), což představuje jedno z nejhorších bezpečnostních rizik, jaké mohlo společnost evropského typu potkat. Dalším pádným důvodem, proč je nutno státní hranice obnovit v plné míře, je nemožnost identifikace migrantů, kteří se po evropské půdě pohybují bez jakýchkoliv dokladů, anebo naopak vlastní několik identit. Vzhledem k počtu těchto osob i teroristů v migračních vlnách příchozích a zároveň nepříznivé prognóze dalšího nárůstu počtu migrantů je třeba jednat co nejrychleji. Jak ukazují již uvedené případy ze států, které své hranice začaly bránit, jeví se zpřísněné kontroly na hranicích v kombinaci s instalací technických zařízení jako velmi účelné, a to navzdory tvrzení kritiků těchto opatření. Efekt při ochraně hranice se okamžitě kladně projeví na vnitřní bezpečnosti státu, a to pocitem zvýšeného bezpečí občanů, kterážto skutečnost se vládě, která ochranu hranic takto zajistí, pozitivně vrátí formou podpory od těchto občanů – voličů.

12. Návrh opatření k zajištění státních hranic České republiky

Skutečnost, zda schengenský systém v budoucnu zkolabuje, je vzhledem k již probíhajícím hraničním kontrolám v rámci Evropské unie pouze akademickou otázkou, kdy na místě není ptát se zda, nýbrž kdy se tak stane. Evropská unie se po odchodu Velké Británie stále otřásá v základech, a to ji ještě zanedlouho čekají zásadní volby v Nizozemí (kde je jasným favoritem protiunijní Geert Wilders) a ve Francii (kde v průzkumech vede Jeanne-Marie Le Pen). Zejména v případě Francie by vítězství tzv. populistické strany pro Evropskou unii znamenalo další citelnou ránu. Bez ohledu na tyto výsledky se však již státy de facto osamostatňují a přistupují k ostraze hranic prozatím v souladu s názory své vládní reprezentace, což celkem přímo ukazuje na nejednotnost politiky Evropské unie jako takové.

To, že ke kolapsu politického systému EU, jak jej známe doposud, dojde, je skutečnost podložená matematickou jistotou. Počet migrantů, kteří se do Evropy dostávají a neúměrně zatěžují jak její finanční systém, tak bezpečnostní aparát, není možné snižovat bez nepopulárních radikálních řešení, k čemuž se ovšem převážně levicové (socialistické) vlády zemí Evropské unie odhodlávají pouze těžko. Nicméně aktuální situace je jiným způsobem neřešitelná. Tato skutečnost povede buď k násilné konfrontaci s migranty (v případě jakéhokoliv omezení, například výplat sociálních dávek), či ke střetu s původním

obyvatelstvem (v případě dalšího zvyšování daní, narušování majetkových práv, legalizace squattingu, či neřešení kriminality), neboť vlastní občané budou jistě stále více negativně přijímat skutečnosti, jako je zvýhodňování přistěhovaleckých skupin na jejich vlastní úkor, zdůvodňované např. nutností pomoci či omlouvané odlišnou mentalitou a pojetím práva. Na počátku, ale ještě lépe před začátkem tohoto chaosu, který zatím hrozí vypuknout spíše v západním, „vrtačském“ prostoru EU, by se země, jež nejsou migranty tolik zatíženy, měly zachovat racionálně, a své hranice uzavřít za přísného dodržování bezpečnostních kontrol vstupu a výstupu přes hranice.

Návrh opatření k ochraně státu a jeho hranice bych rozdělil do několika kroků:

- a) okamžité zavedení vízové povinnosti zemím, z nichž migranti přicházejí (a to včetně zemí EU, bohužel tento krok není dosud legislativně možný vzhledem k podmínkám dříve přijaté tzv. Lisabonské smlouvy);
- b) vyslání policistů a vybraných expertů do sousedních a blízkých zemí snažících se chránit evropský prostor (tato praxe – vysílání příslušníků Policie ČR – již funguje např. v Maďarsku);
- c) vzhledem k aktuálnímu personálnímu nedostatku policistů a strážníků a vyčerpání útvarů Armády ČR vytvořit roty pohraniční policie, a to v systému místně příslušných krajů (kraje nesousedící se státní hranicí by kontrolovaly letiště, železnici a silniční dopravu ve vnitrozemí);
- d) vytvoření dobrovolných jednotek Stráže obrany státu, v nichž by jako záloha a podpora pohraniční policie mohli zdarma a dobrovolně sloužit bezúhonní občané, zejména bývalí příslušníci ozbrojených sil a bezpečnostních sborů (pokus o obnovu této složky v moderním pojetí aktuálně provádí politická strana Úsvit);
- e) vytvoření zvláštních detenčních center pro zadržené osoby, jejichž totožnost nelze zjistit či spolehlivě ověřit s právem tyto osoby internovat až do jejich úplné identifikace. V případě nemožnosti ustanovení osoby ve lhůtě šesti měsíců by osoba byla buď vrácena zpět do státu, z něhož na území ČR pronikla, anebo vydána do země ochotné dotyčnou osobu přijmout;
- f) okamžité zrušení zákazu vyhošťování cizinců do jejich domovských zemí, kde jim za závažnou trestnou činnost hrozí trest smrti (Čína, Vietnam);
- g) opětovné zřízení hraničních přechodů včetně celnic a obnova jejich činnosti v plném rozsahu;

- h) znovuzavedení technických a mechanických překážek do hraničního pásma (ploty, zátarasy, tzv. signální stěny a orné pásy), střežení provádět s využitím kombinace živé síly s moderní technikou (kamery, drony, termovize, seismická čidla);
- i) monitoring, centrální analýza a pravidelné vyhodnocování dění na hranici;
- j) proti žadatelům o azyl a osobám s povoleným pobytem na území ČR striktně uplatňovat stejný postup, jako je uplatňován proti přestupcům z řad veřejnosti (pokud občan ČR během tří let spáchá opakovaně, tedy alespoň dvakrát, přestupek na úseku občanského soužití, zbraní a střeliva, či majetku, ztrácí tzv. spolehlivost, je s ním zahájeno správní řízení, jehož výsledkem je např. odebrání zbrojního oprávnění či zákaz výkonu zaměstnání v bezpečnostních složkách a ozbrojených sborech).

Závěr

Po zhodnocení a analýze všech bezpečnostních rizik, která aktuálně obklopují země Evropy, ať jsou to již válečné konflikty „otevřené“ (Sýrie, Irák, Libye, Ukrajina nebo vzdálenější Afghánistán), nebo střetnutí hrozící (Balkán) či komplikace způsobené migrační vlnou a migrací jako takovou, je pravděpodobné, že se Evropa v budoucnu závažnému konfliktu nevyhne. Migrační vlna nezpůsobuje jen problémy na úseku přímých hrozeb (kriminalita a terorismus), ale rovněž na úseku sociálním (rozdělení společnosti, demonstrace, nepokoje), a také v rovině ekonomické (náklady na základní potřeby, ubytování, stravu, vzdělávání a tzv. kapesné pro stále se rozrůstající počet „potřebných“). Vzhledem k tomuto poznání je tedy téměř povinností státu zajistit svým občanům bezpečí, které si nakonec u státu prostřednictvím daní platí každý jednotlivý poplatník.

Právě ochrana státních hranic by měla, byť na úkor některých dosavadních výhod bezhraničního styku, k zvýšení bezpečí výraznou měrou přispět.

Seznam použitých zdrojů

Zákony

1. Zákon č. 270/1936 Sb. *Zákon o Stráži obrany státu*, vládní nařízení ze dne 23. 10. 1936
2. Zákon 69/1951 Sb. *Zákon o ochraně státních hranic*
3. Zákon č. 216/2002 Sb. *Zákon o ochraně státních hranic České republiky a o změně některých zákonů*
4. Zákon č. 191/2016 Sb. *Zákon o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů*
5. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 95/1975 Sb. o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o společných státních hranicích

Literatura

1. BÁRTÍK, F. a kolektiv, *Ochrana státní hranice 1948 -1955*, Technické muzeum v Brně, 2013. ISBN 978-80-86413-84-6
2. BENEŠ, J., *Stráž obrany státu 1936 - 1939*, Fortprint, 2007. ISBN: 978-80-86011-34-9
3. BĚLINA, P. *Dějiny zemí Koruny české II*. Paseka, 1992. ISBN: 80-85192-30-6
4. CÍLEK, R., *Temné kouty XX. století*, nakladatelství Čas, 2014. ISBN: 978-80-7475-050-2
5. ČERVENÝ, O. *Mnoho sirotek a vdov*. Město Velké Meziříčí, 2015. ISBN: 978-80-90830-1-6
6. GEBHART J., KUKLÍK J.: *Druhá republika 1938-1939: Svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě*. Paseka, 2004. ISBN: 807-18-5626-6
7. KAPLAN, K. *Československo v poválečné Evropě*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN: 80-246-0655-0
8. KAPLAN, K. *Komunistický režim a politické procesy v Československu*. Brno: Barrister & Principal, 2008. ISBN: 978-80-7364-049-1
9. KAUCKÝ F., *Ve znamení trojzubce. Naše vojsko*, 1965. ISBN: 28-160-65
10. KOLEKTIV AUTORŮ. *Trianonská smlouva: devadesát let poté*. Institut Václava Klause, 2010. ISBN: 978-80-8780-640-1
11. KOLEKTIV AUTORŮ, *Historie ministerstva financí 1918 – 2004*. Ministerstvo financí ČR, 2005. ISBN: 978-80-7277-537-8
12. KOOP, V. *Ať povstane werwolf! Víkend*, 2011. ISBN: 978-80-7433-046-9
13. MASIN, B. *Odkaz: Pravdivý příběh bratří Mašínů*. Mladá fronta, 2008. ISBN: 978-80-204-18940-1
14. MENDEL, M. *Arabské jaro: Historické a kulturní pozadí událostí na blízkém východě*. Academia, 2015. ISBN: 978-80-200-2474-9
15. NEKOLA, M. *Diktátoři černého kontinentu*. Libri, 2016. ISBN: 978-80-7277-537-8
16. NOVÁK, J. *Zatím dobrý*. Petrov, 2004. ISBN 80-7227-194-6
17. NOVÁK, M. *Ropa a krev: Americko – irácké války 1990 – 2003*. Epoque, 2010. ISBN: 978-80-7425-069-9
18. RENDEK, J., BRYCH, V., *České hrady a zámky*, Ottovo nakladatelství, Praha, 2005, ISBN: 80-7360-406-X
19. ŠMIGEL, M. *Banderovci na Slovensku (1945-1947)*. Katedra historie FHV UMB, 2007, ISBN: 978-80-8083-483-8
- ŠRÁMEK, P.: *Československá armáda v roce 1938*, Brno-Náchod 1996. ISBN: 978-80-7364-049-1

20. WEISS, M., HASSAN, H. Islámský stát: uvnitř armády teroru. CPRESS, 2015. ISBN: 978-80-2640-883-3
21. WHITING, CH. Werwolf. Baronet, 2002, ISBN: 80-7214-473-1

Veřejně dostupné zdroje

1. ADÁMKOVÁ, A., Schengenský prostor [online]. ©2008, last updated: 2008-11-24 [cit. 2017-1-28]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/evropskaunie/schengen/_zprava/518581
2. ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK MINISTERSTVA VNITRA. Seznam útvarů pohraniční stráže. [online]. © 2013, last updated: neuvvedeno [cit. 2017-2-3]. Dostupné z: <http://www.abscr.cz/cs/seznam-utvar-pohranicni-straze>
3. AUTOR NEUVEDEN, Francká říše [online]. ©2009, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://web.sstzr.cz/download/cat1/dejepis/d-francka-byzantska-rise.pdf>
4. AUTOR NEUVEDEN, Historie [online]. ©2014, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.chodsko.net/chodskem/strucna-historie>
5. AUTOR NEUVEDEN, Mnichovská dohoda z pohledu mezinárodního práva [online]. ©2013, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné: http://www.1-prapor-sos.wz.cz/clanky/mnichovska_dohoda_pravo.html
6. AUTOR NEUVEDEN. Německý vicekancléř vyzval ke vzniku 2-rychlostní Evropy, což by ale znamenalo konec Lisabonu a s tím konec EU v dnešní podobě. Německý projekt „Das Neue Europa“ nabírá reálné obrysy. Brusel končí? [online]. © 2017, last updated: 2017-1-24 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: <http://aeronet.cz/news/nemecky-vicekancler-vyzval-ke-vzniku-2-rychlostni-evropy-coz-by-ale-znamenalo-konec-lisabonu-a-s-tim-i-konec-eu-v-dnesni-podobe-nemecky-projekt-das-neue-europa-nabira-realne-obrysy-brusel-konci/>
7. AUTOR NEUVEDEN. Orientální státy - úvod [online]. ©2013, last updated: 2013-03-04 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://dejepisne.cz/2013/03/orientalni-despocie/>
8. AUTOR NEUVEDEN. Pohraniční stráž [online]. © 2017, last updated: 2017-1-31 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Pohrani%C4%8Dn%C3%AD_str%C3%A1%C5%BE
9. AUTOR NEUVEDEN, Právní zakotvení hranic ČSR v letech 1919-1938. [online]. © isu-wiki.eu, last updated: 2012-6-1 [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/historie/pfuk/cech/zkouska/skupina-b/otazka-5>
10. AUTOR NEUVEDEN, Přehled obvodů, velitelů, početních stavů a ztrát praporů SOS [online]. ©2010, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://codyprint.cz/sos/>
11. AUTOR NEUVEDEN, Regionální geografie ČR 2 [online]. ©2014, last updated: 2008-2-21 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://geography.upol.cz/kgg-gcr2>
12. AUTOR NEUVEDEN. Saddám se vzdal bez boje [online]. Last updated: 2013-12-14 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/saddam-se-vzdal-bez-boje-0s0-/zpr_archiv.aspx?c=A031214_111801_zpravy_irak_jpl
13. AUTOR NEUVEDEN, Sámova říše [online]. ©2008, last updated: 2008-12-01 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.edejiny.cz/samova-rise/>
14. AUTOR NEUVEDEN, Svatá říše římská [online]. ©2012, last updated: neuvvedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://dejepis.info/?t=150>
15. AUTOR NEUVEDEN, Symboly templářského řádu [online]. ©2012, last updated: 2012-11-23 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://templari.cz/symboly-templarskeho-radu>

16. AUTOR NEUVEDEN. Ústecký masakr [online]. © 2017, last updated: 2017-14-1 [cit. 2017-30-1]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Asteck%C3%BD_masakr
17. AUTOR NEUVEDEN. Vojáci, policie a celníci prověří u hranic připravenost na migraci [online]. © 2016, last updated: 2016-9-27 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Vojaci-policie-a-celnici-proveri-u-hranic-pripravenost-na-migraci-455538>
18. AUTOR NEUVEDEN. Volyňský masakr [online]. © 2016, last updated: 2016-11-6 [cit. 2017-30-1]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Voly%C5%88sk%C3%BD_masakr
19. BOROWSKI, M. Muslimské bratrstvo v Egyptě v letech 2005 – 2011. Bakalářská práce ZU Plzeň. ©2014, last updated: neuvédno [cit. 2017-2-2]. Dostupné z: <https://otik.uk.zcu.cz/handle/11025/13062>
20. CAJTHAML, P., Hraničáři slavnostně převzali prapor, symbol vojenské cti [online]. ©2016, last updated: 2016-06-05 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <https://trutnovinky.cz/zpravy/aktuality/2016/cerven/hranicari-slavnostne-prevzali-prapor-symbol-vojske-cti/>
21. ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. Americké akcie v pátek stouply na nová maxima, za celý týden hlavní indexy přidaly zhruba procento [online]. Last updated: 2017-2-10 [cit. 2017-2-12]. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/zpravy-z-trhu/2017/2/10/americke-akcie-10-unora-2017/>
22. ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. Český Datasys chce chránit evropské hranice před migrací pomocí geoseismických čidel. [online]. © E15.cz, last updated: neuvédno [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: <http://e-svet.e15.cz/technika/cesky-datasys-chce-chranit-evropske-hranice-pred-migraci-pomoci-geoseismickyh-cidel-1323079>
23. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Metodika – nelegální migrace [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/metodika-nelegalni-migrace>
24. ČERMÁK, L., Opevňovací programy v letech 1935 až 1938 [online]. ©2008, last updated: 2008-12-26 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://bunkry.cz/clanek.aspx?id=1266>
25. DEVÁTÝ, J. Schengenský prostor a státní hranice České republiky. Bakalářská práce BIVŠ Praha, ©2013, last updated: 2012-5-4 [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: https://is.bivs.cz/th/19430/bivs_b/Bakalarska_prace_-_Devaty_Jan.pdf
26. DOHNALOVÁ, P. Pašeráctví na československo-polských hranicích na Těšínsku ve 20. století. Diplomová práce FF MU Brno, ©2012, last updated: 2012-6-14 [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/217551/ff_m/diplomka-final.txt
27. EVROPSKÁ KOMISE. Evropa bez hranic: Schengenský prostor. [online]. © 2014, last updated: neuvédno [cit. 2017-2-2]. Dostupné z: http://publications.europa.eu/resource/ellar/09fcf41f-ffc4-472a-a573-b46f0b34119e.0020.01/DOC_1
28. FRAJDL, J. Druhá republika. [online]. © 2010, last updated: neuvédno. [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: http://www.ceskenarodnilisty.cz/clanky/Druha_republika.htm
29. HEDIJA, J. Analýza současné bezpečnostní situace v Kosovu a její vliv na argumentaci mezinárodních aktérů pro či proti uznání Kosova. Diplomová práce PF MU Brno, ©2011, last updated: 2012-1-12 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/174850/fss_m/
30. HORECKÝ, O., Velká čínská zeď – nejdůležitější fakta o světovém stavebním unikátu [online]. © 2015, last updated: 2015-02-15 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.epochtimes.cz/2015021522680/Velka-cinska-zed-nejdulezitejsi-fakta-o-svetovem-stavebnim-unikatu.html>

31. JAŠEK, J. Historický vývoj česko-slovenské státní hranice. Diplomová práce FF MU Brno, ©2015, last updated: 2015-5-6 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/370610/pravf_m/
32. JIŘÍK, P. Ostraha vnějších a vnitřních hranic EU a role FRONTEX. Diplomová práce FF MU Brno, ©2015, last updated: 2015-4-10 [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/350591/pravf_m/
33. KAPAVÍK, R., Mnichovská dohoda 29.9.1938 [online]. ©2004, last updated: 2004-01-13 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.valka.cz/10479-Mnichovska-dohoda-29-9-1938>
34. NÍDR, T. Díry, ucpávky a smrt na americko-mexických hranicích. Už to trvá desetiletí [online]. Last updated: 2010-7-16 [cit. 2017-4-2]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/diry-ucpavky-a-smrt-na-americko-mexickyh-hranicich-uz-to-trva-desetileti-1lh-zpr_archiv.aspx?c=A100715_142649_kavarna_chu
35. PEJČOCH, I. „Ochrana“ hranic a zákon, který pohraničníci slavili [online]. ©2015, last updated: nevedeno [cit. 2017-2-3]. Dostupné z: <http://www.vhu.cz/ochrana-hranic-a-zakon-ktery-pohranicnici-oslavovali/>
36. PROCHÁZKA, Z., Historie města Domažlice [online]. ©2002, last updated: 2002-02-22 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <https://www.domazlice.eu/o-domazlicich/>
37. ROMAN, J., Nic nového pod sluncem, in: Přátelé Podkarpatské Rusi [online]. ©2014, last updated: nevedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: http://www.subcarpathia.cz/system/file_models/files/000/000/007/original/pratele_pod_krapske_rusi_2014-01_03.pdf?1447249429
38. REUTERS. Bush uvolnil peníze na stavbu plotu na hranici s Mexikem. [online]. Last updated: 2016-10-5 [cit. 2017-1-28]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/bush-uvolnil-penize-na-stavbu-plotu-na-hranici-s-mexikem-pkj-zahranicni.aspx?c=A061005_074444_zahranicni_mia
39. STOJANOVÁ, M. Mugabeho vládnutí v Zimbabwe jako recept na dlouhověkost režimu? Diplomová práce FF UK, ©2015, last updated: nevedeno [cit. 2017-2-2]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/154787/>
40. SVOBODA, Z., JIRÁK, J. Stezka strážců hranice [online]. © Město Kašperské Hory, last updated: nevedeno. [cit. 2017-1-12]. Dostupné z: <http://www.sumavanet.cz/khory/fr.asp?tab=snet&id=3654>
41. ŠMÍDA, Z. Definice státních hranic. [online]. ©2016, last updated: 2016-03-11 [cit. 2017-2-2]. Dostupné z: http://www.zdeneksmida.cz/teorie-statnich-hranic/definice-statnich-hranic/cs_CZ-229705.html
42. ŠRÁMEK, P. Mobilizace předválečné armády v roce 1938. [online]. © 2013, last updated 2005-9-27 [cit. 2017-1-20]. Dostupné z: <http://armada.vojenstvi.cz/predvalecna/mobilizace/9.htm>
43. VALECKÝ, Š., Přemysl Otakar II. [online]. ©2010, last updated: nevedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://kralovskedilo.ktf.cuni.cz/panovnici/Premysl-Otakar-II--1253-1278>
44. VLACH, M. Sláva a pád Maginotovy linie a Verdunu [online]. ©2013, last updated: nevedeno [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.fronta.cz/fotogalerie/slava-a-pad-maginotovy-linie-a-verdunu>

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Milan Kotouč

Obor: Bezpečnostní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Ochrana státní hranice po případném kolapsu Schengenského prostoru a EU

Rok: 2017

Počet stran textu bez příloh: 38

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 26

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 44

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Petr Sak, CSc.